מאוצרות

לקוטי שיחות

MATTOS MAASEI מטות-מסעי

SELECTIONS FROM

LIKKUTEI SICHOS

INSIGHTS INTO THE WEEKLY PARSHA

BY THE LUBAVITCHER REBBE

MATTOS-MAASEI | מטות-מסעי

LIKKUTEI SICHOS, VOLUME 18, P. 378

Adapted from *sichos* delivered on *Shabbos Parshas Mattos-Maasei* 5729 (1969), 5733 (1973), and 5735 (1975), and *Shabbos Parshas Pinchas* 5737 (1977)

Introduction

Among the recurring themes in the Rebbe's *sichos* are the following three:

a) The name of the weekly Torah reading reveals the fundamental theme of the entire *parshah,* providing an inclusive lesson that encompasses all its details.

b) When two *parshiyos* are combined, they are not considered as two separate readings, but are treated as an organic whole.

c) The weekly *parshiyos* (Torah readings) share a connection with the time of year when they are read.

In the *sichah* that follows, the Rebbe touches on these three points, teaching a lesson from the name *Mattos* and a further lesson from the name *Maasei*. He proceeds to explain how the combination of these Torah readings produces an additional insight, enhancing and adding depth to each one of them.

He then proceeds to emphasize the connection to the time of year when these *parshiyos* are read – the "Three Weeks," which are associated with destruction of the First and Second *Batei HaMikdash* and the beginning of our people's exile. In doing so, the Rebbe provides us with a lesson that augments our personal Divine service and, concurrently, serves as a powerful catalyst to hasten the coming redemption.

The Strength Gained Through Our Journeys

Preparing the Cure

1. As mentioned many times, *Shelah*[1] explains that the weekly Torah readings share a connection to the times of the year when they are read and studied. Thus, the *parshiyos* of *Mattos* and *Maasei,* which are always read **during the** three weeks of ***bein hameitzarim,***[2] **share a unique connection to the theme of those weeks.**[3] **The connection between these** Torah readings **and *bein hameitzarim*** **is** clearly **evident from several points:**[4]

Parshas Mattos[5] **relates that,** when speaking to **the tribes of Gad and Reuven, Moshe reminded** them **regarding the Sin of the Spies that caused the Jews to remain in the desert**

א. שוֹין גֶערֶעדט פִּיל מָאל וֶועגְן דֶעם וָואס דֶער שְׁלָ"ה[א] זָאגְט, אַז דִי פַּרְשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה הָאבְּן אַ שַׁיְיכוּת צוּ דֶעם זְמַן בַּשָּׁנָה וֶוען זַיי וֶוערְן גֶעלַייעֶנְט אוּן גֶעלֶערְנְט. וּמוּבָן, אַז אַזוֹי אוֹיךְ בַּנוֹגֵעַ פַּרְשִׁיּוֹת מַטּוֹת וּמַסְעֵי, וָואס זֵייעֶר קְבִיעוּת אִיז שְׁטֶענְדִיק אִין דִי בֵּין הַמְּצָרִים, אַז זֵיי הָאבְּן אַ שַׁיְיכוּת מְיוּחֶדֶת צוּם תּוֹכֶן פוּן בֵּין הַמְּצָרִים[ב].

בְּפַּשְׁטוּת זֶעט זִיךְ אָן זֵייעֶר שַׁיְיכוּת צוּ בֵּין הַמְּצָרִים בְּכַמָּה פְּרָטִים[ג]:

אִין פַּרְשַׁת מַטּוֹת[ד] דֶערְמָאנְט משֶׁה דִי בְּנֵי גָד אוּן בְּנֵי רְאוּבֵן דֶעם חֵטְא הַמְרַגְּלִים, צוּלִיבּ וֶועלְכְן דִי אִידְן זַיְינֶען פַארְבְּלִיבְּן אִין מִדְבָּר

---

1. ***Shelah, Torah Shebichsav,* the beginning of *Parshas Vayeishev* (p. 297a).**

2. The term *bein hameitzarim* refers to the three weeks between the fast days of the Seventeenth of Tammuz (the fast that commemorates the fall of Jerusalem) and Tishah BeAv (the fast which commemorates the destruction of the *Beis HaMikdash*). This period is marked by several customs that reflect our national mourning.

3. **See *Shelah, loc. cit.,* the beginning of *Parshas Mattos* (p. 366a),** which states, **"These three Torah readings – *Mattos, Maasei,* and *Devarim* – are always [read] on the *Shabbasos* of *bein hameitzarim.* Therefore, they will be discussed in one account."**

See also *ibid.,* p. 366b ff. See *Likkutei Sichos,* Vol. 9, p. 61, footnotes 3-4, which explain **that the connection between** these Torah readings and this time of year **is also alluded to in the wording of the *Tur* (*Orach Chayim,* sec. 428).**

4. **The connection between *Parshas Pinchas* (which is read during this time period in most years, as stated in the main text), *Parshas Mattos,*** and *bein hameitzarim* can be explained as follows: In these two Torah readings (***Bamidbar* 27:17ff. and 31:2ff.; see *Rashi's* commentary** on *Bamidbar* 31:3, 5), **it is related that Moshe would die* and Yehoshua would lead the Jews into *Eretz Yisrael.* This made possible the destruction** of the *Beis HaMikdash* **and the exile, for if Moshe had led** the Jews **into *Eretz Yisrael,* the *Beis HaMikdash* would never have been destroyed and there would not have been another exile or subjugation of Jews to non-Jewish nations** (see **the Mitteler Rebbe's *Shaar HaTeshuvah,* Vol. 2, the beginning of** the section entitled ***Chinuch; Or HaTorah, Devarim,* Vol. 1, pp. 65, 93ff., and the sources mentioned there).**

* **Note our Sages' statements (*Rosh HaShanah* 18b), that, "The death of the righteous is equivalent to the burning of the House of our G-d," (*Eichah Rabbah* 1:9),** "The death of the righteous is more severe before the Holy One, blessed be He… than the destruction of the *Beis HaMikdash.*"

This also **relates to *Parshas Maasei,* for the story about Aharon's passing is primarily related there (*Bamidbar* 33:38- 39). See *Likkutei Sichos,* Vol. 8, p. 198, Vol. 18, p. 411, and *Kli Yakar* on *Bamidbar* 33:49.**

5. ***Bamidbar*** 32:8ff.

for 40 years. This bears a resemblance to the Jews' **exile, which began during *bein hameitzarim*.**[6]

The beginning of *Parshas Maasei* speaks about the journeys of the Jews in the desert, **concerning which the *Midrash* states,**[7] **"The Holy One, blessed be He, told Moshe, 'List all the places where** [the people] **angered Me.' For that reason,** the Torah reading begins,[8] **'These are the journeys of the Children of Israel.'"** Similarly, acts that angered G-d were **the cause of the exile** which began during ***bein hameitzarim*.**[9]

Also, there is another parallel to the exile. **Later,** *Parshas Maasei* **speaks about the Cities of Refuge,**[10] **to which a person was exiled for an unintentional killing.**[11]

Alternatively, the connection between *Parshas Mattos* and *bein hameitzarim* can be understood **based on *Shelah's*[12] explanations regarding the** other **concepts discussed in this Torah reading – the sins** involving **vows**[13] **and oaths which cause a blemish in the soul, and the sin of murder, discussed in *Parshas Maasei*, that causes a blemish in the body.** These two

מ׳ שָׁנָה, וואָס אִיז בְּדוּגְמָא צוּם פַאַרְהַאלְטְן זִיךְ אִין גָלוּת (וואָס הַתְחָלָתוֹ אִיז בֵּין הַמְּצָרִים)[ה]; אִין אָנְפַאנְג פוּן מַסְעֵי ווערְט דֶערְצֵיילְט וועגְן דִי מַסָעוֹת, וואָס ווִי עֶר זָאגְט אִין מִדְרָשׁ[ו] "אָמַר לוֹ הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא (לְ)מֹשֶׁה מְנֵה לָהֶם כָּל הַמְקוֹמוֹת הֵיכָן הִכְעִיסוּנִי (לְכָךְ נֶאֱמַר אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל)" - דִי סִיבָּה פוּן בֵּין הַמְּצָרִים אוּן גָלוּת[ז].
אוּן ווַיְיטֶער אִין דֶער סֶדְרָה רֶעדט זִיךְ וועגְן עָרֵי מִקְלָט[ח], דֶער עִנְיַן הַגָלוּת וואָס קוּמְט צוּלִיבּ הוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה[ט].

אָדֶער ווִי דֶער שְׁלָ"ה[י] אִיז עֶס מְבַאֵר, אַז דִי עִנְיָנִים וועגְן ווֶעלְכֶע ס'רֶעדט זִיךְ בְּפַרְשַׁת מַטוֹת - דֶער חֵטְא פוּן נְדָרִים[יא] (אוּן שְׁבוּעָה) וואָס אִיז פּוֹגֵם בִּנְשָׁמָה, אוּן דֶער חֵטְא פוּן רְצִיחָה (וואָס אִיז פּוֹגֵם בְּגוּף), וואָס רֶעדט זִיךְ אִין פַּרְשַׁת מַסְעֵי - הָאבְּן גוֹרֵם גֶעווֶען דֶעם חוּרְבָּן פוּן דִי בָּתֵּי

---

6. **Also – and this is of primary importance – on Tishah BeAv, "It was decreed that our ancestors would not enter *Eretz Yisrael* (because of the Sin of the Spies)…. [When] the people wept…. The Holy One, blessed be He, told them, 'You wept needlessly [on this night]; I will establish [it as a night of] weeping for all generations'" (*Taanis* 29a). This was the reason that the first and the second *Batei HaMikdash* were destroyed on that day because "an unfavorable matter is [caused to happen] on an unfavorable day" (*ibid.*).** The establishment of Tishah BeAv **as an unfavorable day came about because of** the people's **weeping** due to the report **of the spies.**

7. ***Midrash Tanchuma, Parshas Maasei*, sec. 3; *Bamidbar Rabbah* 23:3.**

8. *Bamidbar* 33:1.

9. **In particular,** the statements in the main text **apply according to the inner,** mystical **dimension of the concepts. See *Likkutei Sichos*, Vol. 18, p. 393ff. (sec. 5 and 7), and the sources mentioned there** (translated on p. 562ff. below). **See also footnote 19 below.**

10. ***Bamidbar* 35:11ff. See also *ibid.* 35:6.**

11. **Similarly, in a general sense, the destruction** of the *Beis HaMikdash* **and the** ensuing **exile came about** – as stated in the *Mussaf* prayer recited on festivals – **"because of our sins" and** sin is comparable to murder, **as** stated in ***Likkutei Torah, Bamidbar*, p. 13c, *et al.*, "shedding the blood and vitality of 'the man of holiness'** and increasing the flow of vitality **into 'the man of *kelipah*.'"**

Conversely, exile also brings about atonement as did exile to **a city of** refuge (*Makkos* 2b, *et al*).

12. ***Shelah, Torah Shebichtav*, p. 366b.**

13. By and large, our conduct should be guided by the principle reflected in our Sages' rhetorical question (***Talmud Yerushalmi, Nedarim* 9:1**), **"Is not what the Torah forbade you sufficient for you?!"** Nevertheless, **from an inner,** mystical **perspective, the necessity for vows arises because of a person's spiritual decline (see *Likkutei Torah, Bamidbar*, p. 84b, *et al.*). In that same vein,** *Chassidus* explains that many Rabbinical **decrees and safeguards were enacted specifically after the destruction of the first** *Beis HaMikdash* with the concurrent decline in man's spiritual standing. **See *Likkutei Sichos*, Vol. 4, p. 1076,** translated on p. 500ff., below.

מִקְדָּשׁוֹת, ווי עֶר אִיז דָאס מְבֹאָר בַּאֲרוּכָּה[יב].

וְיֵשׁ לוֹמַר, אַז דִי שַׁיְיכוּת פוּן דִי פַּרְשִׁיּוֹת צוּ בֵּין הַמְּצָרִים אִיז נִיט (נָאר) אִין דֶעם עִנְיַן הַגָּלוּת וָואס אִיז אִין זֵיי מְרוּמָּז, נָאר (אַדְּרַבָּה), אִין דֶער נְתִינַת כֹּחַ אוֹיף דֶער עֲבוֹדָה אִין בֵּין הַמְּצָרִים[יב*] צוּ אַרוֹיסְגֵיין פוּן גָלוּת[יג].

דֶער בִּיאוּר בְּזֶה: אַזוֹי ווִי דָאס אִיז כִּפְשׁוּטוֹ, אַז אַלֶע דִינֵי אֲבֵלוּת פוּן דִי בֵּין הַמְּצָרִים טֶעג זַיְינֶען כְּלַל נִיטָא בְּשַׁבָּת - סְ'אִיז דָאךְ אֵין עֶצֶב בָּהּ[יד] אוּן, אַדְּרַבָּה, מִצְוָה לְעַנְּגוֹ[טו] וכו' - וָואס פוּן דֶעם זֶעט מֶען אַז "שַׁבָּת" אִיז אַן עִנְיָן וואוּ עֶס "רִירְט" נִיט אָן דִי זַאךְ פוּן בֵּין הַמְּצָרִים - אַזוֹי, אוּן נָאכְמֶער, אִיז עֶס בִּפְנִימִיּוּת הָעִנְיָנִים, ווִי דֶער צֶמַח צֶדֶק אִיז מְבָאֵר[טז], אַז דִי שַׁבָּתוֹת פוּן בֵּין הַמְּצָרִים זַיְינֶען אִין דֶער בְּחִינָה פוּן "מַקְדִּים רְפוּאָה לְמַכָּה", זֵיי זַיְינֶען אַ הַקְדָּמַת רְפוּאָה אוֹיף דִי עִנְיָנִים פוּן בֵּין הַמְּצָרִים[יז].

categories of sins **led to the destruction of both *Batei HaMikdash,*** as *Shelah* **explains at length.**[14]

However, **it is possible to say that the connection between these *parshiyos* and *bein hameitzarim* does not merely involve the allusions to exile within them. Instead** – and this is of primary importance – **they also empower the service** appropriate **for *bein hameitzarim*[15] that enables** the Jews **to leave the exile.**[16]

To explain: In a straightforward sense, the customs reflecting mourning that are observed during *bein hameitzarim* are not observed on the *Shabbasos* that occur in that time period **because sadness is not appropriate on *Shabbos*;**[17] **on the contrary, it is a *mitzvah* to delight on that day.**[18] **From this, we see that *Shabbos* is unaffected by** the negative dimensions of ***bein hameitzarim.* Moreover, from an inner, mystical perspective – as the *Tzemach Tzedek* explains**[19] **– the *Shabbasos* of *bein hameitzarim* embody the motif of "preparing the cure before the wound,"** because **they** precede and thus **prepare a remedy for the** negative **dimensions of *bein hameitzarim.***[20]

---

14. **See also his Tractate *Taanis, derush liParshas Mattos-Maasei* (p. 207a ff.).**

15. **Note the explanation found in many sources** (in particular, see ***Vayikra Rabbah* 32:8; *Likkutei Torah, Bamidbar,* p. 35c, *et al.*) that adding the letter *alef* to *golah* (גולה),** "exile," **produces the word *geulah* (גאולה),** meaning "**redemption.**"

16. **In a straightforward sense as well, these Torah readings – *Pinchas, Mattos, and Maasei*** – contain allusions to the Ultimate Redemption in that, they **speak about the division of *Eretz Yisrael* (*Bamidbar* 26:53ff., 34:17ff.), the inheritance of the Land and its boundaries (*ibid.* 33:51ff.), and the conquest of the Land** and the promise of the tribes of Gad and Reuven, **"We will proceed as a vanguard" (*ibid.* 32:17ff.).**

17. See *Talmud Yerushalmi, Berachos* 2:7, Accordingly, **even when Tishah BeAv falls on *Shabbos,* one may eat meat and drink wine at the last meal before the fast.** He may partake of **as ample a feast as that served to King Shlomoh at the height of his reign** (***Shulchan Aruch*** of Rav Yosef Caro, ***Orach Chayim*** **552:10; *Magen Avraham* 552:13).**

18. ***Tur* (*Orach Chayim*), the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch,* and the commentaries to the *Shulchan Aruch*** of Rav Yosef Caro, **sec. 242. Note the sources cited there.**

19. **See *Or HaTorah, Nach,*** Vol. 2, **p. 1097,** that states, **"In the realm of time, the three weeks of *bein hameitzarim* parallel a desert in the realm of space. [G-d] prepares a cure – the three *Shabbosos* – beforehand. Each of these *Shabbosos* contains within it seven *Shabbosos.**** **Thus, through six times seven** [which equals] 42 **[– representative of the 42 journeys through the desert – the negative dimensions of]** the desert were subdued. See ***Likkutei Torah, Bamidbar,*** the **beginning of *Parshas Maasei.***

* **Perhaps the intent is "two *Shabbasos*"** (for, as explained **in *Likkutei Torah, Vayikra,* p. 41a)** every *Shabbos* contains two *Shabbosos.* **According to that** understanding, the reckoning in the footnote can be explained as follows: **The "six times" represent the twofold dimension of *Shabbos* in each of the three *Shabbosos*, a total of six. "Seven" refers to the seven days of the week. In each of the days of the week, there is a reflection of the two dimensions of *Shabbos* of the *Shabbos*** of that week.

20. **See the explanation of the concept stated in the main text in**

Similar concepts apply – and indeed, to a greater degree – regarding the Torah readings of this period since "Zion will be redeemed through judgment and those who return to her through *tzedakah*."[21] As highlighted by *Chassidus,*[22] **judgment – which, in this context, refers to Torah study –** and *tzedakah* are the catalysts that bring about redemption from exile. Thus, **it follows that the *parshiyos* that are read and studied in these weeks represent a preparation of the cure**[23] **that precedes the wound of exile. They serve as instruction, empowering the Divine service appropriate for *bein hameitzarim* that will bring about** the transformation of this period **into "gladness, joy, and happy festivals."**[24]

וְעַל דֶּרֶךְ זֶה אִיז פַּארְשְׁטַאנְדִיק - וּבְמִכָּל שֶׁכֵּן - בַּנוֹגֵעַ דִי פַּרְשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה וָועלְכֶע מְ'לֵייעֶנְט אִין דֶעם זְמַן, וָוארוּם וִויבַּאלְד אַז "צִיּוֹן"[יח] בְּמִשְׁפָּט תִּפָּדֶה וְשָׁבֶיהָ בִּצְדָקָה", וָואס "מִשְׁפָּט" דָא מֵיינְט דֶעם עִנְיָן פוּן תּוֹרָה"[יט], אִיז מוּבָן אַז דִי פַּרְשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה וָואס מְ'לֵייעֶנְט אוּן מְ'לֶערְנְט אִין דֶעם זְמַן זַיְינֶען אַן עִנְיָן פוּן "(מַקְדִּים) רְפוּאָה"[כ] צוּ דֶער "מַכָּה" פוּן גָלוּת. דָאס הֵייסְט אַ הוֹרָאָה וּנְתִינַת כֹּחַ אוֹיף דֶער עֲבוֹדָה פוּן בֵּין הַמְּצָרִים, וָועלְכֶע בְּרֵיינְגְט דֶעם יִהְיֶה גוֹ' לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים[*כ].

A Unique Motif of Empowerment

2. All the aspects of the Torah are precise in their details. (If **all matters of the world** at large **are controlled by Divine Providence, how much more so** does this apply regarding matters of the Torah?!) **Accordingly, in a year such as the present** year, 5738 (1978),[25] **when the *parshiyos* of *Mattos* and *Maasei* are joined together, there is a special lesson – and unique powers generated – for the Divine service** appropriate **for *bein hameitzarim.***

Simply put: In years when the *parshiyos* of ***Mattos* and *Maasei* are** read **separately, only they and *Parshas Devarim* are read and studied** during these three weeks. **When, however, *Mattos* and *Maasei* are combined** into a single Torah reading, ***Parshas Pinchas* is also** read during this period. **Moreover, in certain years**

ב. וִויבַּאלְד אַז אַלֶע עִנְיָנֵי הַתּוֹרָה זַיְינֶען בְּתַכְלִית הַדִּיּוּק (וּבְמִכָּל שֶׁכֵּן פוּן עִנְיָנֵי הָעוֹלָם, ווּאוּ יֶעדֶער זַאךְ אִיז בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית) אִיז מוּבָן, אַז בְּשַׁעַת דִי קְבִיעוּת אִיז בְּאוֹפֶן (ווִי הַיְינְטִיקְס יָאר) אַז פַּרְשִׁיּוֹת מַטּוֹת אוּן מַסְעֵי זַיְינֶען מְחוּבָּרוֹת, אִיז דָא בְּזֶה אַ הוֹרָאָה אוּן נְתִינַת כֹּחַ מְיוּחָדוֹת אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן בֵּין הַמְּצָרִים.

דֶער עִנְיָן כִּפְשׁוּטוֹ: אִין דִי יָארְן וָוען מַטּוֹת וּמַסְעֵי זַיְינֶען נִפְרָדוֹת וֶוערְן אִין דִי בֵּין הַמְּצָרִים גֶעלֵייעֶנְט אוּן גֶעלֶערְנְט בְּלוֹיז דְרַיי סֶדְרוֹת (מַטּוֹת מַסְעֵי אוּן דְּבָרִים); בְּשַׁעַת אָבֶּער מַטּוֹת וּמַסְעֵי זַיְינֶען מְחוּבָּרוֹת קוּמְט צוּ אִין דִי בֵּין הַמְּצָרִים־ וָואכְן נָאךְ אַ פַּרְשָׁה אִין תּוֹרָה - פַּרְשַׁת פִּינְחָס; אוּן אִין גֶעוִויסֶע קְבִיעוּת'ן (ווִי

***Likkutei Sichos,* Vol. 4, p. 1090ff., and the sources cited there.**

21. ***Yeshayahu* 1:27,** the concluding verse of the *Haftorah* read on the *Shabbos* before Tishah BeAv.

22. ***Likkutei Torah, Devarim,* p. 1b ff.**

23. ***Eichah Rabbah* 1:23** uses this concept to explain why Yeshayahu's prophecies preceded those of Yirmeyahu: "For all the harsh prophecies Yirmeyahu delivered regarding the Jewish people, **Yeshayahu [delivered a parallel, positive prophecy] beforehand as a remedy [and cure].**"

24. ***Zechariah* 8:19.**

25. The year this *sichah* was published.

בְּשָׁנָה זוֹ) אוֹיךְ פַּרְשַׁת בָּלָק (וָואס מֶען לֵייעֶנְט אִין טָאג פוּן י״ז בְּתַמּוּז, דֶער עֶרְשְׁטֶער טָאג פוּן בֵּין הַמְּצָרִים).

און וויבאלד אַז אִין דֶעם זְמַן קוּמְט צוּ אַ רִיבּוּי בַּתּוֹרָה, אִיז פַארְשְׁטַאנְדִיק אַז מֶען הָאט דוּרְכְדֶעם אוֹיךְ אַ גְרֶעסֶערֶע און שְׁטַארְקֶערֶע נְתִינַת כֹּחַ אוֹיף צוּ "מְרַפֵּא" זַיְין (וּבְאוֹפֶן דְּמַקְדִּים רְפוּאָה) דִי עִנְיָנֵי בֵּין הַמְּצָרִים.

עֶס אִיז אוֹיךְ אַ דָבָר הַמּוּבָן, אַז דִי נְתִינַת כֹּחַ אִיז פַארְבּוּנְדְן נִיט נָאר מִיט דֶעם רִיבּוּי בַּתּוֹרָה, נָאר אוֹיךְ מִיטְן חִיבּוּר פוּן דִי הוֹרָאוֹת פוּן דֶעם תּוֹכֶן פוּן דִי פַּרְשִׁיּוֹת מַטּוֹת און מַסְעֵי[כא] (מִצַּד זֵייעֶר שַׁיְּיכוּת מְיוּחֶדֶת צוּ דֶעם זְמַן, כַּנַּ"ל).

– like the present year – *Parshas Balak* is also read on the day of the Seventeenth of Tammuz, the first day of *bein hameitzarim*.

Since there is an outpouring of Torah during this time, it is understood that greater and more powerful energy has been sent down to remedy – in a manner in which "the cure [comes] before the wound" – the negative dimensions of *bein hameitzarim*. It is also self-evident that this empowerment results not only from the plethora of Torah associated with these weeks, but also from the combination of the lessons resulting from the content of the Torah readings of *Mattos* and *Maasei*[26] due to their unique connection to this time, as stated above.

When Two Become One

ג. וועט מֶען דָאס פַארְשְׁטֵיין בְּהֶקְדֵּם הַבִּיאוּר, אַז דָאס וָואס אִין גֶעווִיסֶע שַׁבָּתִים זַיְינֶען צְווֵיי סְדָרוֹת מְחוּבָּרוֹת, מֵיינְט עֶס נִיט אַז מֶען לֵייעֶנְט אִין אֵיין שַׁבָּת צְווֵיי סְדָרוֹת, נָאר זֵייעֶר הִתְחַבְּרוּת אִיז בְּאוֹפֶן אַז זֵיי ווֶערְן אֵיין סֶדְרָה[כב]. און ווִי סְ'אִיז מוּכָח דֶערְפוּן, וָואס מְ'לֵייעֶנְט נִיט יֶעדֶע סֶדְרָה בַּאזוּנְדֶער, אִין אַן אַנְדֶער זְמַן בְּשַׁבָּת[כג]; נָאכְמֶער: בְּשַׁעַת מְ'לֵייעֶנְט זֵיי צוּזַאמֶען, אִיז דִי חֲלוּקַת הַקְּרִיאָה אוֹיף שִׁבְעָה קְרוּאִים

3. The above can be clarified based on the concept that, on those *Shabbasos* when two *parshiyos* are combined, the intent is that we are not reading two different *parshiyos*. Instead, by combining them together, they become one Torah reading.[27] This is evidenced by the fact that we do not read the two *parshiyos* separately, each in a different time on that *Shabbos*,[28] but we read them together. Furthermore, in the seven *aliyos* – and similarly,

26. Similar concepts apply regarding the *parshiyos* of *Pinchas* and *Balak*. See sections 8-9 and 11-12 in the main text.

27. See the responsa of Rabbeinu Moshe of Mintz (also known as *Maharam*), responsum 85, where he states regarding combined *parshiyos*, "They are like one Torah reading that *Shabbos*." See the remainder of his comments there. Note that Jewish custom – which has the validity of the Torah – is when two Torah readings are joined together, the combined reading is called *Parshas Mattos-Maasei*, for example, and not *Parshiyos Mattos* and *Maasei*.

28. Note *Dagul Mervavah* on *Orach Chayim* 135:2, which states that the entire *Shabbos* day is an appropriate time for the reading of the Torah. *Chidah* (*Chayim Sha'al*, Vol. 2, responsum 16) differs. See *Shaarei Efraim*, the end of *Shaar* 7 and *Pischei Shearim* there, sec. 31, where a distinction is made whether the reading for *Shabbos* morning is conducted before or after the recitation of the *Minchah* Service. See *Or HaChamah* on *Zohar*, Vol. II, p. 206b, the end of s.v. *VeHaRav Chayim Vital*.

Note also *Bircas HaBayis*, *shaar* 44, sec. 12, which states that on a *Shabbos* where two Torah readings were supposed to be combined, and the congregation mistakenly read only one, if they remembered before they departed from the synagogue, they should read the second one in its entirety, reciting a blessing beforehand and afterwards. This applies even after they recited the *Mussaf* prayer.

when studying the passages during the week for *Chitas*[29] – it is not evident that these are two Torah readings **with a separation between them;** we do not read and study **four *aliyos* in one Torah reading and three in the other,[30] or the like. Instead, the end of one Torah reading and the beginning of the second are combined in the fourth *aliyah,* which is read and studied** as one.[31] When that *aliyah* is read publicly, **the blessings that are recited beforehand and afterwards cover the verses of both the *parshiyos* together.[32]**

On the surface, since they are, in essence, different Torah readings – as evident from the fact that they are read separately in other years – it would appear that some type of distinction should have been made between them. For example, **when they are read as one, the *parshiyos*** could have been separated in different *aliyos*.[33]

(וְעַל דֶּרֶךְ זֶה אִין חֲלוּקַת הַפַּרְשִׁיּוֹת צוּלִיבְּן לִימּוּד פוּן שִׁיעוּרֵי חִתַּ"ת בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁבוּעַ) אוֹיךְ נִיט אִין אַן אוֹפֶן וָואס אִיז קֶענְטִיק אַ צֶעטֵיילוּנְג צְוִוישְׁן זֵיי - פִּיר קְרוּאִים אוּן פַּרְשִׁיּוֹת אִין דֶער עֶרְשְׁטֶער סֶדְרָה אוּן דְרַיי אִין דֶער צְוֵוייטֶער, וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה[כד] - נָאר מְ'לֵייעֶנְט אוּן מְ'לֶערְנְט - אַלְס רְבִיעִי - דֶעם סִיּוּם פוּן עֶרְשְׁטֶער סֶדְרָה צוּזַאמֶען מִיט דֶער הַתְחָלָה פוּן צְוֵוייטֶער[כה], אוּן דִי בְּרָכוֹת לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ וֶוערְן גֶעמַאכְט אוֹיף פְּסוּקִים פוּן בֵּיידֶע סֶדְרוֹת צוּזַאמֶען[כו].

לִכְאוֹרָה, וִויבַּאלְד אַז בְּעֶצֶם זַיְינֶען זֵיי בַּאזוּנְדֶערֶע סֶדְרוֹת, ווִי דָאס אִיז מוּדְגָּשׁ אִין דֶער קְבִיעוּת בְּכַמָּה שָׁנִים וֶוען זֵיי זַיְינֶען נִפְרָדוֹת - הָאט מֶען דָאךְ גֶעדַארְפְט מַאכְן צְוִוישְׁן זֵיי אַ פַּאנַאנְדֶערְטֵייל, עַל כָּל פָּנִים אִין קְרִיאַת הַפַּרְשִׁיּוֹת, אוֹיךְ וֶוען זֵיי זַיְינֶען צוּזַאמֶען[כא]?

---

29. *Chitas* is an acronym for the names *Chumash, Tehillim,* and *Tanya,* which the Rebbe Rayatz ordained to be studied on a daily basis.

30. This is the Yemenite custom as recorded in *Kesser Torah "Taj"* (Jerusalem, 5724 edition). However, the custom in all other **places (see the following footnote) is that the fourth *aliyah* combines** portions from **both readings.**

According to *Magen Avraham,* the end of *Orach Chayim* 282:16 (*Levushei S'rad* to that source), and according to Rav Mordechai Yaffe in his ***Levush* 282:4, it is not necessary to join the two Torah readings** in one *aliyah.* **See also *Minchas Elazar, Kuntreis Shirei Sheyarei Minchah* on sec. 66. However, *Eliyah Rabbah* (*Orach Chayim* 282:9) states that** Rav Mordechai Yaffe **also maintains that one** *aliyah* **joins together both readings and, "The objection of *Magen Avraham* concerning this is unnecessary."** See ***Chida's Machzik Berachah, Orach Chayim* 282:7ff.**

31. The responsa of Rabbeinu Moshe of Mintz, *loc. cit.* (a portion is cited by *Magen Avraham* 135:4); *D'var Shmuel,* responsum 86; *Magen Avraham,* the end of sec. 282:16; *Pri Megadim, Mishbitzos Zahav,* the beginning of sec. 282; *Shaarei Efraim, loc. cit.,* sec. 21; ***Aruch HaShulchan*** 282:12.

32. Furthermore, all the seven men who receive *aliyos* **are considered as one.*** This is indicated by the fact that **in the era of the Talmud,** the first** person called **would recite the blessing before** the Torah reading **and the last** person called would recite **the concluding blessing (*Magen Avraham,* the beginning of sec. 282; the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch* 282:3). Thus, one blessing** for the *aliyah*, which has parts of both *parshiyos*, **would cover both Torah readings.**

* **See *Or HaChamah,*** s.v. ***Veraza,* on passage from the *Zohar*** which ***Magen Avraham* explains.**

** ***Magen Avraham*** writes in this manner at the beginning of sec. 282. However, **in sec. 282:1, he writes, "Even in the era of the Talmud, all [those called to the Torah] would each recite a blessing." However, the Alter Rebbe,** ***loc. cit.,*** **differs, stating, "In the era of the Sages of the *Mishnah* not all the men called** to the Torah **would recite a blessing. Instead, the first…." Later in that subsection, he writes, "In the era of the Sages of the *Gemara,* it was already customary for all [those called to the Torah] to recite the blessings individually." This distinction is also evident from the source for these concepts, *Tashbetz,*** Vol. **2, the end of sec. 70. (*Magen Avraham* did not spell out this distinction.) See *Tzemach Tzedek, Orach Chayim*, responsum 35, *et al.*,** which discusses this matter. **This is not the place** for further discussion of the matter.

33. See the *Zohar*, Vol. II, *loc. cit.*, quoted by *Magen Avraham,* the beginning of sec. 282, which states, **"It is forbidden for the one reading the Torah to interrupt a passage or even one word except in a place where Moshe interrupted a passage [when**

Thus, the fact that the *parshiyos* are not separated in this manner **indicates that when the** two **Torah readings are joined together, they then become one Torah reading. Although each one of them has its own specific content and theme**[33] **– for the Torah is divided into 53 Torah readings**[34] **– nevertheless,** in a year **when it is prescribed that** two Torah readings **should be read together, they are combined and become a single reading.**[35]

Clarification is necessary regarding the matter at hand: Unlike other Torah readings, where one reading follows another in either chronological or thematic sequence,[36] **the readings** ***Mattos*** **and** ***Maasei*** **do not appear to share a connection.**[37] ***Parshas Mattos*** **speaks about the**

פוּן דֶעם גוּפָא אִיז מוּכָח, אַז ווֶען דִי פַּרְשִׁיוֹת זַיְינֶען מְחוּבָּרוֹת ווֶערְן זֵיי דֶעמָאלְט אֵיין סֶדְרָה. דָאס הֵייסְט כָאטשׁ אַז יֶעדֶע פוּן זֵיי הָאט אִיר בַּאזוּנְדֶער עִנְיָן וְתוֹכֶן[כז], ווָארוּם דִי תּוֹרָה אִיז דָאךְ אַיְינְגֶעטֵיילְט אִין גַ"ן סְדָרִים[כח], פוּנְדֶעסְטְווֶעגְן, בְּשַׁעַת סְ'קוּמְט דִי קְבִיעוּת ווֶען מְ'לֵייעֶנְט זֵיי צוּזַאמֶען, ווֶערְן זֵיי נִתְחַבֵּר אַלְס אֵיין פַּרְשָׁה[כט].

דַארְף מֶען פַארְשְׁטֵיין בְּעִנְיָנֵנוּ: לִכְאוֹרָה הָאבְּן פַּרְשִׁיוֹת מַטּוֹת אוּן מַסְעֵי קֵיין שַׁיְיכוּת נִיט צְווִישְׁן זִיךְ[ל] - נִיט ווִי אַ צָאל אַנְדֶערֶע פַּרְשִׁיוֹת הַתּוֹרָה בַּיי ווֶעלְכֶע אֵיין פַּרְשָׁה קוּמְט בְּהֶמְשֵׁךְ, אִין זְמַן אָדֶער אִין תּוֹכֶן, צוּ דֶער פְרִיעֶרְדִיקֶער פַּרְשָׁה[לא]: פַּרְשַׁת מַטּוֹת רֶעדְט ווֶעגְן דִי צִיוּוּיִם וּמְאוֹרָעוֹת ווָאס

---

teaching the Torah to] the holy nation. One should not interrupt the words of a passage associated with one ***Shabbos**** **with a passage associated with another. This secret…** [**The passage says,**] **'I am from this-and-this** ***Shabbos.***'" **Consult that source at length and see** ***Or HaChamah, loc. cit.,*** **s.v.** ***yeshavei.***

* **See** ***Midrash Tanchuma, Parshas Ki Sissa,*** **sec. 3, "Similarly, Moshe taught the Torah to Israel…. He gave them the order of the Torah readings and the** ***parshiyos*** **that they would read every** ***Shabbos.***" **Note** ***Or Zerua, Hilchos Shabbos,*** **sec. 45.**

34. As mentioned in **many places in the** ***Zohar*** (***Zohar,*** **Vol. I, p. 104b** (**in** ***Midrash HaNelam***), **Vol. II, p. 206b;** ***Tikkunei Zohar, tikkun*** **13, p. 29b**); **the** ***Siddur*** **of** Rav Saadia Gaon – ***Krias HaTorah; Rashi's Sefer HaOrah, Hilchos Sefer Torah,*** **sec. 73.**

35. In particular, this applies regarding the ***parshiyos*** **of** ***Mattos*** **and** ***Maasei,*** **which are read together in most years.** Indeed, **there are only two situations – and those occur in leap years – when they are read separately. See the calendars* in** ***Tur, Orach Chayim,*** **that follow the laws of Rosh Chodesh.**

* **See the mention of these calendars in** ***Pri Chadash, Orach Chayim, Hilchos Rosh Chodesh; Avnei Neizer, Orach Chayim,*** **responsum 315;** ***Chasam Sofer,*** **Vol. 6, responsum 35,** ***Koros Cheshbon HaIbur,*** **p. 163ff. See** ***ibid,*** **p. 164, which says that in** some of **the manuscript copies** of ***Tur*** **(Oxford 702, Paris 422), there are** correct **calendars with 22 lines, etc. It would be desirable that future editions of the** ***Tur*** **correct the printing errors** that crept into the text.

After the above was written, one scholar showed me the text ***She'aris Yosef*** (Salonika, 5328), ***shaar*** **7,** that mentions the calendars printed in the *Tur* and the fact that there are several scribal and printer's errors in the published version. That text **concludes, "Be careful and guard your soul very much. Do not rely or depend on the notes for the 13 cycles that were printed at present."**

36. For example, among the Torah readings that are joined together, there are thematic connections between the readings of *Vayakhel-Pekudei, Tazria-Metzora, Chukas-Balak,* and *Nitavim-VaYeilech.* **Also, the readings** *Acharei* **and** *Kedoshim* share a connection **because both speak about forbidden intimate relations. Similarly,** connections **can be found between other** Torah readings that are at times joined together. **This is not the place** for further discussion of the matter.

37. Note our Sages' statement (***Bereishis Rabbah*** **12:3;** ***Shmos Rabbah*** **30:3, and the sources mentioned there, cited by** ***Rashi*** **in his commentary on the beginning of** ***Parshas Mishpatim***), **"Wherever** [**the Torah introduces a passage with the word**] ***Eileh,*** **it negates what came before.** [**If it begins,**] ***Ve'eileh,*** **it builds on** [**what came before**]. ***Parshas Maasei*** **begins** ***Eileh maasei,*** implying a break.

Note that among the resolutions offered to the question as to why is it said that there are **53 Torah readings when in fact there are 54, nowhere is it said that** ***Parshas Mattos-Maasei*** **should be reckoned as a single reading. See** ***Or HaChamah*** **on** ***Zohar,*** **Vol. II, p. 206b, s.v.** ***VeHaRav Chayim Vital; Nitzutzei Oros*** **on** ***Zohar, loc. cit.; D'vash L'fi, maareches pei, os*** **3.**

commandments and events that took place at the end of the 40 years of the Jews' journey in the desert. By contrast, *Parshas Maasei* begins with a summation of the Jews' journeys while mentioning certain events that happened that were recounted in the books of *Shmos, Vayikra,* and *Bamidbar,* encapsulating the entire 40-year period spent in the desert.

זַיְינֶען אָנְגֶעזָאגְט גֶעוואָרְן און פָארְגֶעקוּמֶען בַּיְים סוֹף שְׁנַת הָאַרְבָּעִים פוּן דִי יָארְן וֶוען אִידְן זַיְינֶען גֶעוועֶן אִין מִדְבָּר, מַה שֶׁאֵין כֵּן פַּרְשַׁת מַסְעֵי, וָואס הוֹיבְּט זִיךְ אָן מִיט "מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" אִיז אַ מֵעֵין "סַךְ הַכֹּל" - בַּנוֹגֵעַ דִי מַסָעוֹת (און גֶעוויסֶע מְאוֹרָעוֹת שֶׁבָּהֶם) - פוּן דִי סְפָרִים שְׁמוֹת וַיִקְרָא בַּמִדְבָּר, וָואס דָאס נֶעמְט אַרוּם דֶעם מֶשֶׁךְ פוּן אַלֶע אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִדְבָּר.

The Messages the Names *Mattos* and *Maasei* Convey

4. As mentioned many times, the Baal Shem Tov taught[38] that the name of an entity in Hebrew, the Holy Tongue, conveys its fundamental life energy and communicates what it represents. Similarly, with regard to the names of the Torah readings: The inner theme of the entire Torah reading is reflected in its name.[39] With regard to the Torah readings under discussion, as well, the names with which they are referred to according to Jewish custom, *Mattos* and *Maasei,*[40] communicate the inner theme of those respective Torah readings.

ד. שוֹין גֶערֶעדְט פִיל מָאל, עַל יְסוֹד תּוֹרַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב[לב] אַז "שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרְאוּ לוֹ בִּלְשׁוֹן הַקוֹדֶשׁ" אִיז דֶער חַיוּת פוּן דֶער זַאךְ (וָואס טְרָאגְט דֶעם נָאמֶען) און אִיז מְרַמֵז אוֹיף אִיר תּוֹכֶן - אַז עַל דֶרֶךְ זֶה אִיז בִּשְׁמוֹת הַסֶדְרוֹת: דֶער תּוֹכֶן פְּנִימִי פוּן דֶער גַאנְצֶער סֶדְרָה זָאגְט זִיךְ אוֹיס אִין דֶעם שֵׁם הַסֶדְרָה[לג]. וּבְעִנְיָנֵנוּ: דֶער תּוֹכֶן פוּן פַּרְשַׁת מַטוֹת אִיז מְרוּמָז אִין דֶעם נָאמֶען ווִי זִי ווֶערְט גֶערוּפְן עַל פִּי מִנְהַג יִשְׂרָאֵל - "מַטוֹת"; און אַזוֹי אוֹיךְ בַּנוֹגֵעַ פַּרְשַׁת מַסְעֵי[לד].

To explain the above: There are two Hebrew terms used to refer to the tribes of the Jewish people, *shevatim* and *mattos*,[41] both of which also describe branches detached from a tree. The difference between them is that *she-*

דִי הַסְבָּרָה אִין דֶעם: מְ'גֶעפִינְט צְווֵיי תּוֹאָרִים מִיט ווֶעלְכֶע אִידְן ווֶערְן בַּאצֵייכְנְט (אַלְס שְׁבָטִים) - "שְׁבָטִים" און "מַטוֹת"[לה]. וָואס דֶער חִילוּק צְווִישְׁן זֵיי אִיז

See also *Siddur Rav Saadia Gaon, loc. cit.; Sefer HaOrah, loc. cit.*, and the sources cited in *Nitzutzei Oros.*

38. See *Tanya, Shaar HaYichud VehaEmunah,* ch. 1; the Maggid of Mezeritch's *Or Torah, Bereishis,* p. 4b ff., and *Likkutei Amarim,* sec. 244.

39. See *Likkutei Sichos,* Vol. 5, p. 57ff.

40. In *Rambam's Seder Tefilos* at the end of *Sefer Ahavah,* he refers to these Torah readings as *Rashei HaMattos* and *Eileh Maasei. Sefer HaOrah, loc. cit.,* also refers to them in this manner. *Rashi* in his commentary on *Bamidbar* 20:1, refers to *Eileh Maasei,* and *Tur, Orach Chayim,* sec. 428, speaks of *Rashei HaMattos.** However, Jewish custom in these later generations is to use the names *Mattos* and *Maasei.* See footnote 54 below.

* *Tosafos, Megillah* 31b, s.v. *k'llalos,* mention that in the house of study of Rabbeinu Nissim, a question was raised regarding *Parshas Mattos-Maasei.* Similarly, when that passage is referred to in *Mordechai,* it mentions *Parshas Mattos-Maasei.* However, when Rabbeinu Asher, *Megillah,* ch. 4, sec. 10, quotes that passage, he speaks of *Rashei HaMattos* and *Maasei.*

41. With regard to the concepts that follow, see *Maamarei Admur HaZakein, 5562,* p. 237ff., and also p. 243; and the notes to the *maamar* in *Or HaTorah, Bamidbar,* Vol. 4, p. 1294ff. See also *Or HaTorah,* Vol. 2, *Shmos,* p. 415, and the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 1, p. 322ff.

vet **describes a branch that is still supple, while** ***mateh*** – plural, *mattos* – **implies that the branch has become hardened and firm,** like a staff used for support. **The reason for the difference between them is that** ***shevet*** **refers to a branch that is still** flowing **with the sap of the tree.** (Indeed, **sometimes,** the term is used to describe a bough that **is still attached to the tree.) Therefore, it is still fresh and supple. By contrast, the term** ***mateh*** **is used specifically when a branch has been cut off from its nurture from the tree and, therefore, has become firm and hard.**

In a like manner, there is a difference between the way these two terms are used to refer to **the Jewish people. Both terms,** ***shevatim*** **and** ***mattos,*** **refer to the souls of the Jewish people as they stem from the** ultimate **root and tree – G-dliness, the sublime tree.**[42] **The term** ***shevatim*** **refers to these souls as they share a revealed connection to G-dliness;** i.e., **when they are attached to the sublime tree. In general, this** term **refers to the soul as it exists in the spiritual realms in a state of ongoing** ***bittul*** **and** ***dveikus*** – **self-nullification and cleaving – to G-d.**

By contrast, ***mattos*** **refers to the Jews when their connection with their source is not apparent; it is not clearly evident that they are attached to G-dliness. In general, this** term **refers to the G-dly soul as it descends to this physical plane and enclothes itself in the body and the animal soul. Through this descent, the soul becomes materially-oriented,** hardened by having to face the challenges of this material realm; **it is as if it were cut off from the sublime tree.**

Thus, as the name of a Torah reading, ***Mattos*** **refers to the souls**[43] **of the Jewish people as they**

פַארְשְׁטַאנְדִיק לוֹיט זֵייעֶר בַּאדַיְיט אִין מָשָׁל, אִין פַּשְׁטוּת: "שֵׁבֶט" אִיז אַ צְווַיְיג וָואס אִיז נָאךְ וֵוייךְ, מַה שֶׁאֵין כֵּן "מַטֶה" אִיז אַ שְׁטֶעקְן וָואס אִיז שׁוֹין הַארְט אוּן שְׁטַארְק; אוּן דֶער טַעַם וְסִיבָּה צוּ דֶעם אוּנְטֶערְשֵׁייד צְווִישְׁן זֵיי: "שֵׁבֶט" אִיז אַ צְווַיְיג וָואס הָאט נָאךְ דִי יְנִיקָה פוּן אִילָן (אוּן לִפְעָמִים אִיז עֶר טַאקֶע מְחוּבָּר צוּם אִילָן), דֶערִיבֶּער אִיז דֶער עָנָף פְּרִישׁ אוּן וֵוייךְ, דַאקֶעגְן אַ "מַטֶה" וֶוערְט דַוְקָא וֶוען דֶער עָנָף אִיז אָפְּגֶעשְׁנִיטְן אוּן הָאט מֶער נִיט דִי יְנִיקָה פוּן דֶעם אִילָן. אוּן דֶערְפַאר אִיז עֶר חָזָק וְקָשֶׁה.

עַל דֶרֶךְ זֶה אִיז דֶער חִילוּק צְווִישְׁן דִי צְווֵיי תּוֹאָרִים בַּיי אִידְן:

סַיי "שְׁבָטִים" אוּן סַיי "מַטוֹת" דַיְיטְן אָן אַז נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁטַאמֶען פוּן אַ שֹׁרֶשׁ וְאִילָן, פוּן אֱלֹקוּת, פוּן "אִילָנָא דִלְעֵילָא"[לה*]. נָאר דֶער תּוֹאַר "שְׁבָטִים" וַוייזְט אוֹיף דֶער נְשָׁמָה ווִי זִי אִיז מְחוּבָּר מִיט אֱלֹקוּת בְּגָלוּי, ווִי זִי שְׁטֵייט אִין אַ דְבֵיקוּת צוּ "אִילָנָא דִלְעֵילָא"; וּבִכְלָלוּת אִיז עֶס מְרַמֵז אוֹיף דֶער נְשָׁמָה וֶוען זִי גֶעפִינְט זִיךְ לְמַעְלָה, וואוּ זִי שְׁטֵייט מִיט אַ שְׁטֶענְדִיקְן בִּיטוּל אוּן דְבֵיקוּת לֵאלֹקוּת.

מַה שֶׁאֵין כֵּן "מַטוֹת" אִיז מְתַאֵר דִי אִידְן ווִי זֵיי זַיְינֶען בְּגָלוּי נִיט פַארְבּוּנְדְן מִיטְ'ן מָקוֹר, עֶס אִיז נִיט נִיכָּר בְּגָלוּי זֵייעֶר דְבֵיקוּת אִין אֱלֹקוּת; אוּן בִּכְלָלוּת אִיז דָאס ווִי דִי נְשָׁמָה קוּמְט אַרָאפּ לְמַטָה אִין גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, וָואס דוּרְךְ דֶער יְרִידָה אִין דֶעם גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית וֶוערְט זִי נִתְגַשֵׁם אוּן (כְּאִלוּ) ווִי אָפְּגֶעטֵיילְט פוּן "אִילָנָא דִלְעֵילָא".

אוּן דָאס אִיז אוֹיךְ וָואס "מַטוֹת" אִיז מְרַמֵז (אַלְס שֵׁם הַפַּרְשָׁה) - ווִי נִשְׁמוֹת[לו]

---

42. *Maamarei Admur Zakein, 5562,* p. 238.

43. See *Shelah,* Tractate *Taanis, derush liParshas Mattos-Maasei* (p. 207a ff.), which states that in general the *parshiyos* of *Mattos* and *Maasei* contain allusions to matters of the soul. Consult that source.

have descended and become materially oriented, to the extent that they are **like an entity detached from its source.**

By contrast, the name ***Maasei,*** **"journeys," indicates that one departs entirely from his previous place and** – in the instance referred to in this Torah reading – **comes closer to the Holy Land, a loftier place. In the parallel within our Divine service, this refers to** the ability to **proceed** and advance **that the soul gains through its descent to this physical plane,** where it becomes a ***mateh.*** **It is specifically through this descent that the soul** gains the potential to **reach a loftier level than the state in which it previously existed in the spiritual realms prior to its descent** to this world.[44]

Before its descent to this world, a Jew's **soul is described as "standing,"**[45] i.e., "static," **similar to the angels** – who are also described in that manner[46] – **because,** in their lofty realms, **the love and fear of G-d is defined and measured. Accordingly, even though the soul** continually **ascends to higher levels** in those realms, the ascent is limited, dependent on, and relative to, its previous level; the soul **never departs its previous level entirely. Therefore, it is described as "standing."**

יִשְׂרָאֵל קוּמֶען אַרָאפּ אִין יְרִידָה אוּן וֶוערְן נִתְגַּשֵּׁם ווִי אַ דָּבָר נִפְרָד פוּן מָקוֹר.

מַה שֶּׁאֵין כֵּן דֶער שֵׁם "מַסְעֵי" - וָואס בַּאדַיְיט אַז מֶען גֵייט אַוֶועק לְגַמְרֵי פוּן פְרִיעֶרְדִיקְן אָרְט אוּן מְ'קוּמְט צוּ (נֶעעֶנְטֶער צוּ אֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ) אַ הֶעכֶערְן אָרְט - מֵיינְט עֶס בַּעֲבוֹדַת ה' דִי נְסִיעָה וַ"הֲלִיכָה" צוּ וֶועלְכֶע דִי נְשָׁמָה קוּמְט צוּ דוּרְךְ דֶער יְרִידָה לְמַטָּה אִין אַן אוֹפֶן פוּן "מַטּוֹת". דָאס הֵייסְט אַז (דַוְקָא) דוּרְךְ דֶער יְרִידָה דֶערְגְרֵייכְט דִי נְשָׁמָה צוּ אַ הֶעכֶערֶער דַרְגָא לְגַבֵּי ווִי זִי אִיז גֶעשְׁטַאנֶען לְמַעְלָה פַאר דֶער יְרִידָה[לז]:

דִי נְשָׁמָה קוֹדֶם הַיְרִידָה וֶוערְט אָנְגֶערוּפְן "עוֹמֵד" אַזוֹי ווִי מַלְאָכִים, וָוארוּם אִיר עֲבוֹדָה אִין אַהֲבַת ה' וְיִרְאַת הַשֵּׁם אִיז בִּמְדִידָה וְהַגְבָּלָה; וּבְמֵילָא אֲפִילוּ וֶוען זִי אִיז עוֹלָה אִין אַ הֶעכֶערֶע דַרְגָא, הֵייסְט עֶס אָבֶּער נִיט אַז זִי גֵייט אַוֶועק לְגַמְרֵי פוּן אִיר פְרִיעֶרְדִיקְן מַעֲמָד וּמַצָּב, אוּן דֶערִיבֶּער וֶוערְט דָאס אָנְגֶערוּפְן "עֲמִידָה".

---

44. See the ***maamar*** **entitled** ***VeAtah Yigdal*** **in** ***Likkutei Torah*** **(*Bamidbar,* p. 38d), and the** ***maamar*** **entitled** ***Mi Manah*** **(*ibid.* 67d).* See also** ***Torah Or,*** **p. 30a ff.;** ***Likkutei Torah, Bamidbar,*** **p. 91c-d;** ***Sefer HaMaamarim 5562,*** **p. 117ff.**

* **In** ***Or HaTorah, loc. cit.,*** **p. 1296 (see also** ***Maamarei Admur Zakein, 5562, loc. cit.*****),** it is explained **that the descent** alluded to in *Parshas* **Mattos is for the sake of an ascent, i.e., that through** the descent, the soul **will** attain **the level of a** ***baal teshuvah.*** There, the *Tzemach Tzedek* **continues:**

See what is stated in the ***maamar*** **entitled** ***VeAtah Yigdal*** **– that while the [souls] are in the spiritual realm, they are referred to as "those who stand" … and through their descent into the body, they attain [the level of] "those who progress," [i.e., they achieve love for G-d] "with all your might" [(*Devarim* 6:5), i.e., an unlimited expression of love,] … as stated in the** ***maamar*** **entitled** ***Mi Manah.***

Thus, the *Tzemach Tzedek* refers to **the** two ***maamarim*** **in** ***Likkutei Torah*** **cited** in the body of the footnote.

45. The *maamarim* referred to in the previous footnote cite the words of the Prophets Eliyahu and Elisha (*I Melachim* 17:1, 18:15, and *II Melachim* 3:14, 5:16), "As G-d before Whom I stood lives…," as referring to the state of their souls (– and the souls of the entire Jewish people –) in the spiritual realms before their descent into this material world.

46. The above *maamarim* also cite the prophecy of Zechariah (*Zechariah* 3:7) interpreting it to mean, "I will make you 'ones who progress' among these who stand."

Zechariah had a vision of himself among the angels. They and the souls in the spiritual realms are described as "these who stand" for the reasons explained in the main text. G-d was telling Zechariah that, through his Divine service on this physical plane, he could reach an unlimited level of connection to G-d, and thus warrant being described as "one who progresses."

However, by descending into the body and the animal soul on this physical plane, the soul becomes a ***mateh.*** When it studies and **observes the Torah and its *mitzvos* – which are G-d's wisdom and will** – while enclothed in the body and, seemingly, separated from its source, it gains the potential for ***maasei;*** it is able **to journey forth and become "one who progresses," reaching incomparably higher levels than those on which it existed in the spiritual realms beforehand.**

אָבֶער דוּרְךְ אִיר יְרִידָה לְמַטָּה אִין גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אִין דִי בְּחִינָה פוּן "מַטּוֹת", און דוּרְךְ זֵיי און מִיט זֵיי אִיז זִי מְקַיֵּים תּוֹרָה וּמִצְוֹת וָואס אִיז חָכְמָתוֹ וּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, קוּמְט זִי צוּ צוּם עִנְיָן פוּן "מַסְעֵי", זִי ווֶערְט בִּבְחִינַת "מְהַלֵּךְ", בְּאֵין עֲרוֹךְ הֶעכֶער ווִי דִי נְשָׁמָה אִיז גֶעווֶען פְרִיעֶר, זַייעֶנְדִיק לְמַעְלָה.

Where the Soul's Descent Leads

5. **The above** summarizes **the concept as a whole: The descent of the soul is alluded to in *Parshas Mattos* and its reward and ascent** is alluded to **in *Parshas Maasei*. More specifically, however, both *Mattos* and *Maasei* allude to the descent of the soul and also to its Divine service – and the reward and the ascent** that results from its service during its descent to this world.

ה. דָאס אִיז ווִי דֶער עִנְיָן אִיז בִּכְלָלוּת, אַז יְרִידַת הַנְּשָׁמָה אִיז מְרוּמָּז אִין פַּרְשַׁת מַטּוֹת און דֶער שָׂכָר וַעֲלִיָּה - אִין פַּרְשַׁת מַסְעֵי. בִּפְרָטִיּוּת אָבֶער אִיז סַיי אִין מַטּוֹת און סַיי אִין מַסְעֵי מְרוּמָּז הֵן דִי יְרִידַת הַנְּשָׁמָה און הֵן דִי עֲבוֹדַת הַנְּשָׁמָה און אִיר שָׂכָר וַעֲלִיָּה:

The firmness and strength of *Mattos* does not only allude to the fact that that the soul appears to **have become separated from** its source in G-dliness, **as stated above, but it also** has a positive connotation. It **alludes to the strength**[47] **of the Divine service that a Jew must – and does – exhibit on this material plane. To overcome the challenges of the body, the animal soul, and how much more so, of the world at large, he must** firmly **stand with the strength and power of a *mateh,* a firm staff.** In that way, he will **not be fazed and will be able to prevail over all** the obstacles and hindrances to his service that arise from **the concealment** of G-dliness that he faces.

דִי הַארְטְקַייט און שְׁטַארְקַייט פוּן "מַטּוֹת" ווַייזְט נִיט נָאר אוֹיף דֶעם וָואס דִי נְשָׁמָה אִיז גֶעווָארְן ווִי אַ דָבָר נִפְרָד פוּן אֱלֹקוּת כַּנַּ"ל, נָאר אִיז מְרַמֵּז אוֹיךְ אוֹיף דֶעם תּוֹקֶף[לח] הָעֲבוֹדָה וָואס דַארְף זַיין און אִיז דָא בַּיי אַ אִידְן לְמַטָּה. בִּכְדֵי בַּייקוּמֶען דִי שְׁטֶערוּנְגֶען פוּן גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה פוּן ווֶעלְט, דַארְף מֶען שְׁטֵיין מִיט אַ חוֹזֶק וְתוֹקֶף פוּן אַ "מַטֶּה", אַ שְׁטַארְקְן שְׁטֶעקְן, נִיט נִתְפַּעֵל צוּ ווֶערְן און בַּיישְׁטֵיין אַלֶע הֶעְלֵמוֹת וְהֶסְתֵּרִים.

When a Jew on this physical plane carries out his Divine service with strength and is not daunted

און בְּשַׁעַת אַ אִיד דָא לְמַטָּה, טוּט זַיין עֲבוֹדָה בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת מִיט שְׁטַארְקַייט און ווֶערְט נִיט נִתְפַּעֵל

47. See *Or HaTorah, Shmos,* Vol. 2, p. 417, and *Bamidbar,* Vol. 4, p. 1300.

by all these obstacles and hindrances, **his reward is also associated with a *mateh*,** a hardened staff. **His soul is given the power and the strength rooted in its source,** the level **of *aisan* within his soul.**[48] **This exceeds** the power **possessed by the soul in the spiritual realms** before its descent, **when it was on the level of *shevet.***

פוּן אַלֶע הַעֲלָמוֹת, אִיז אוֹיךְ זַיְין שְׂכַר אִין דֶער בְּחִינָה פוּן "מַטֶה" - עֶס קוּמְט צוּ אִין דֶער נְשָׁמָה אַ תּוֹקֶף וְחוֹזֶק פוּן דֶעם שׁוֹרֶשׁ הַנְשָׁמָה, פוּן אֵיתָן[לח] שֶׁבִּנְשָׁמָה[לט], נָאךְ מֶער ווִי דִי נְשָׁמָה הָאט גֶעהַאט בְּעֵת זִי אִיז גֶעווֶען לְמַעְלָה בִּבְחִינַת "שֵׁבֶט".

In a like manner, all these concepts are alluded to in the name ***Maasei.***[49] **That word is plural, alluding to** the many-phased **journeys of the soul:**

a) The soul's first journey requires that it **descend from the spiritual realms to this material plane,** i.e., **our world.**

b) **On this physical plane, a Jew's** soul **must carry out the Divine service of journeying, ascending from level to level, higher and higher.**

c) **The reward the soul receives as a result of this** Divine service involves more **journeys. The soul is able to ascend in a matter of "one who progresses,"** i.e., its ascent is not merely gradual and limited, but of a radical nature.[46]

וְעַל דֶרֶךְ זֶה אִיז דָאס אַלְץ מְרוּמָז אִין "מַסְעֵי"[מ]: "מַסְעֵי" (לְשׁוֹן רַבִּים) אִיז אוֹיךְ מְרַמֵז אוֹיף דֶעם מַסָע הַנְשָׁמָה מִלְמַעְלָה לְמַטָה, אִין עוֹלָם הַזֶה; דָאס ווָאס עֶס דַארְף זַיְין בַּיי דֶעם אִידְן לְמַטָה דִי עֲבוֹדָה בְּדֶרֶךְ מַסָע אוּן עֲלִיָה פוּן דַרְגָא צוּ דַרְגָא, הֶעכֶער אוּן הֶעכֶער; אוּן אוֹיךְ דֶער שְׂכַר, ווָאס דִי נְשָׁמָה בַּאקוּמְט דוּרְךְ דֶעם אִיז "מַסְעֵי", אַז דֶער עִילוּי הַנְשָׁמָה אִיז אִין אַן אוֹפֶן פוּן הִילוּךְ.

Out of Darkness, Light

6. Based on all the above, it is possible to understand the connection between *Parshas Mattos-Maasei* and *bein hameitzarim.* The unique and new **insight brought about by *Mattos-Maasei* is that when the soul** undertakes the journey of **descending to this physical plane, it must carry out its service with strength.** That strength and, **similarly, the**

ו. עַל פִּי כָּל הַנַ"ל אִיז פַארְשְׁטַאנְדִיק דִי שַׁיְיכוּת פוּן פַּרְשִׁיוֹת מַטוֹת וּמַסְעֵי צוּ בֵּין הַמְצָרִים:

דֶער אוֹיפְטוּ אִינֶעם עִנְיָן הַנַ"ל פוּן מַטוֹת אוּן מַסְעֵי - דָאס ווָאס דִי נְשָׁמָה קוּמְט אַרָאפּ לְמַטָה אוּן דַארְף דָא טָאן אִיר עֲבוֹדָה בְּתוֹקֶף

48. *Ibid.* **See** also ***Likkutei Torah, Devarim,* the beginning of *Parshas Reeh; Kuntreis Limud HaChassidus,* ch. 3, and the sources mentioned there.**

These sources explain that the word *aisan* has two connotations: a) strong and firm, and b) well-established, existing for all time. The two points are connected, because when an entity is not something new, brought about by immediate circumstances, but rather exists innately, it has a bedrock of inner strength that can never be shaken.

To apply these concepts to the soul: The innermost dimension of the soul is an actual part of G-d (*Tanya,* ch. 2), existing and bound up in an essential bond with Him before creation. For this reason, it has the strength to withstand any and all challenges that may arise.

49. **See *Likkutei Torah, Bamidbar,* the *maamarim* for *Parshas Maasei.***

וכו׳, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה דֶער שָׂכָר - אִיז בְּעִיקָּר (נִיט אַזוֹי מִצַּד עֶצֶם יְרִידַת הַנְּשָׁמָה, נָאר) מִצַּד דֶער יְרִידָה אִין זְמַן הַגָּלוּת[מא], אִין דֶעם עִנְיָן פוּן בֵּין הַמְּצָרִים:

אוֹיפְן זְמַן הַבַּיִת[מב], ווֶען עֲשָׂרָה[מב*] נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, ווֶען אִידְן הָאבְּן גֶעזֶען אוּן גֶעהֶערְט אֱלֹקוּת בְּגָלוּי, וּבְמֵילָא זַיְינֶען זֵיי גֶעשְׁטַאנֶען בִּבְחִינַת בִּיטוּל אוּן דְבֵיקוּת בֵּאלֹקוּת (כְּדֶרֶךְ שֶׁבָּא לִרְאוֹת כַּךְ בָּא לֵירָאוֹת[מג]), אוּן זֵייעֶר עֲבוֹדָה אִיז גֶעווֶען בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה לֵאלֹקוּת - אוֹיף דֶעם קֶען מֶען נִיט זָאגְן אַז זֵיי זַיְינֶען גֶעווֶען אִין אַן אוֹפֶן פוּן "מַטּוֹת" (נִפְרָד מֵהָאִילָן), נָאר בְּאוֹפֶן פוּן "שֵׁבֶט", פַארְבּוּנְדְן מִיטְן שׁוֹרֶשׁ וְגוּף הָאִילָן; זֵיי הָאבְּן דֶערִיבֶּער דַאן נִיט גֶעדַארְפְט אָנְקוּמֶען צוּ אַ תּוֹקֶף מְיוּחָד כְּדֵי טָאן דִי עֲבוֹדָה פוּן תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּבְמֵילָא אִיז מוּבָן אַז עֶס אִיז אוֹיךְ נִיט נִתְגַּלֶּה גֶעווָארְן דֶער "אֵיתָן שֶׁבִּנְשָׁמָה".

בִּזְמַן הַגָּלוּת אָבֶּער, ווֶען אֱלֹקוּת זֶעט זִיךְ נִיט אוּן הֶערְט זִיךְ נִיט אַזוֹי ווִי בִּזְמַן הַבַּיִת, עֶס זַיְינֶען דָא אַזוֹיפִיל הַעֲלָמוֹת וְהֶסְתֵּרִים אוֹיף אֱלֹקוּת, ווָאס דֶערְפַאר זַיְינֶען אִידְן דֶעמָאלְט בְּאוֹפֶן דְ"מַטּוֹת" - עֶס זֶעט זִיךְ נִיט זֵייעֶר דְבֵיקוּת אִין אֱלֹקוּת - דַארְפְן זֵיי דֶערִיבֶּער אַרוֹיסְרוּפְן אוּן מְגַלֶּה זַיְין בַּא זִיךְ אַ פִיל שְׁטַארְקֶערְן תּוֹקֶף אוֹיף צוּ בַּייקוּמֶען דִי מְנִיעוֹת וְעִיכּוּבִים אוֹיף דֶער עֲבוֹדָה פוּן תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וּבִפְרַט נָאךְ אוֹיף צוּ מְהַפֵּךְ זַיְין דֶעם חוֹשֶׁךְ הַגָּלוּת לִנְהוֹרָא -

reward the soul **receives come not so much because of its fundamental descent** into this world, **but, more particularly, because of the descent experienced in the era of exile**[50] – which came about due to the events that occurred **during *bein hameitzarim*.**

In the time of the *Beis HaMikdash,*[51] **"Ten miracles were performed for our ancestors in the** ***Beis HaMikdash;*"**[52] **the Jews overtly saw and perceived G-dliness. As a natural result, they achieved *bittul,*** losing their consciousness of self, and became **attached to G-d in *dveikus,* as indicated by our Sages' statement,**[53] **"Just as one came to see** G-dliness, **so too, did he come to present himself to** – and be seen by – **G-d."** At that time, **the Jews' Divine service was characterized by the love and fear of G-d.**

It cannot be said that such a state is comparable to a *mateh,* a branch **severed from the tree. The analogy of a *shevet,* a branch connected with the roots and trunk of the tree** is a more appropriate description. **They did not require unique strength to carry out their observance of the Torah and its *mitzvos.*** However, **as a result, it is understood that the** level of ***aisan*** **within the soul was not revealed** within them.

By contrast, in the era of exile, G-dliness is not seen or perceived overtly **as it was in the era of the** *Beis HaMikdash* but **is concealed. The Jews function as *mattos;* their attachment to G-dliness is not visible. Therefore, it is necessary for them to call forth and reveal much more powerful** inner **strength in order to overcome the obstacles and hindrances obstructing the service of the Torah and its *mitzvos* and, especially, to transform the darkness of exile into light.**

---

50. See *Or HaTorah, Devarim,* Vol. 2, pp. 900, 910. See the beginning of the *maamar* entitled *Ki Imcha,* 5700, *et al.*

51. Regarding the concepts to be explained below, see *Likkutei Torah, Devarim,* p. 98b; *Or HaTorah, Bamidbar,* Vol. 4, pp. 1358, 1365; the *maamar* entitled *Kol Dodi,* 5709, ch. 2ff., and ch. 11ff., *et al.*

52. *Avos* 5:2.

53. *Chagigah* 2a; note the sources cited there. See *Or HaTorah, Bereishis,* Vol. 1, p. 103b ff.

For this reason, the reward the soul **receives** for its Divine service in the era of exile **is also** described with the analogy of ***mattos,*** because **the strength of the essence of the soul is revealed** as the soul exists in this material realm **to a greater extent than it was in the era of the *Beis HaMikdash* and** even greater than it was **when the soul existed in the spiritual realms** before its descent to this world. The challenges of exile generate the potential for ***maasei,* enabling the soul to progress.**[54] **Similar concepts apply to the other** journeys of the soul alluded to **by** the word ***maasei.***

און דערפאר איז דעמאלט אויך זייער שכר אין דעם אופן פון "מטות", אז דער תוקף פון עצם הנשמה ווערט דאן נתגלה מער ווי בזמן הבית און ווי בעת די נשמה איז למעלה; און אין אן אופן פון "מסעי" - ענין ההליכה אין דער נשמה[מד].

ועל דרך זה איז אויך בנוגע די אנדערע ענינים המתאימים אין "מסעי".

The Ultimate Ascent

7. All the above also applies when *Parshas Mattos* and *Parshas Maasei* are read individually, during separate weeks. **However, in those years when they are read together** – as **is** the practice **in most years – each one has an effect on the other**[55] **leading to a further lesson that empowers** us to carry out a service of a unique nature. **At such a time, distinctive power is generated that enables our Divine service to be carried out in a loftier manner and yet,** simultaneously, **for it to be easier to perform.**

ז. דאס אלץ איז גערעדט געווארן וועגן אן ענין וואס איז (אויך) דא מצד די פרשיות מטות און מסעי מצד עצמן, דאס הייסט אויך ווען זיי זיינען ניט מחוברות. ברוב השנים אבער ווען מטות און מסעי זיינען מחוברות קומט צו א תוספת הוראה ונתינת כח, וואס יעדע איינע פון זיי פועל'ט אויף דער צווייטער[מה]; דאס הייסט דעמאלט איז דא א נתינת כח מיוחדת, אז די עבודה זאל זיין אין א העכערן אופן און לאידך גיסא זאל זי אנקומען לייכטער:

To spell out what this means: It was explained above that there are three phases within the soul's journeys: a) the journey involved in the descent of the soul, b) the journeys the soul undertakes in its Divine service, and

---

54. **On this basis, it may be possible to explain why specifically in these later generations the established Jewish custom is to refer to the Torah reading with the name *Mattos* and not *Rashei HaMattos*** (literally, "the heads of the tribes"), **as mentioned in *Rambam* and *Tur*** (see **footnote 40). It is specifically in these later generations when the darkness and the concealment of the exile has become much stronger that the Torah** dictates that **the quality of *mattos* be revealed and brought to the surface within every Jew.**

This quality is manifest **in all the three dimensions mentioned** previously **in the main text:** a) **On an apparent level, the soul is separate from its attachment** to its source; b) **greater strength is required to carry out its Divine service;** and c) **it receives the reward of the revelation of the attribute of *mattos,*** i.e., the essential, inner **strength of the soul.** This quality is manifest within every Jew, **not only** within **"the heads of the tribes."**

Note a related concept explained in ***Likkutei Sichos,* Vol. 7, p. 103ff., regarding why** it became customary to refer to ***Parshas Metzora*** by that name specifically **in the later generations,** while **in previous generations,** a different name was used.

55. **Nevertheless, the lesson from this year** 5738 (1978) – **when these Torah readings are combined – applies every year, even when they are** read **separately. In particular, this is true since in most years, they are combined** in one Torah reading, **as stated above.**

To cite a parallel: There are lessons from the festival of Pesach, and the like, that apply not only on that festival, but **throughout the year, as mentioned many times.**

c) the upward journey granted to the soul as reward for its Divine service. The combination of *Mattos* and *Maasei* augments each of these dimensions of Divine service.

Regarding the descent into exile (*Mattos*), the combination of the two *parshiyos* **highlights that** the descent **is *Maasei,*** a journey **charted by G-d. Just as the actual journeys** of the Jewish people **in the desert were** dictated **"by the word of G-d,"**[56] so, too, the journey of every Jewish soul – and the journeys of the Jewish people in exile as a whole – are mapped out by Divine Providence. Knowing **this generates encouragement and greater strength in** our **Divine service in exile.**

Similarly, when the Divine service of *Mattos* is combined with *Maasei,* the Torah generates greater **empowerment,** making it possible **that the strength of *Mattos* be manifest in every element of a Jew's Divine service**[57] **during exile.** Journeying forward **in a manner of *Maasei* enables one** to continually ascend, **manifesting progressively higher levels of the strength of *Mattos.***[58]

This also relates to the third aspect of *Mattos:* Combining the *parshiyos* enables **the strength of the root of the soul that is revealed through the Divine service of *Mattos* to be** revealed **in a manner of *Maasei,*** empowering the soul to reach **an even loftier** level within its **root** and source. Indeed, **ultimately,** the soul is empowered to **ascend and reach a strength that surpasses the strength of the root of the soul.**

How is this possible? **Because the strength of the root of the soul is limited,** for the soul was brought into being and is therefore defined. **Through consummate Divine service in a manner of *Mattos* during the era of exile, the soul ascends to an even higher level, an unlimited rung of G-dliness,** which transcends creation entirely.

אִין דֶעם עִנְיָן פוּן "מַטוֹת", אִין דֶער יְרִידָה אִין זְמַן הַגָּלוּת, אִיז מוּדְגָשׁ אַז דָאס אִיז "מַסְעֵי", אַז דָאס הָאט דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער אַזוֹי גֶעפִירְט - ווִי דִי מַסָעוֹת אִין מִדְבָּר כִּפְשׁוּטָם ווָאס זַיְינֶען גֶעווֶען "עַל פִּי ה' יִסָעוּ"[מו] - וּבְמֵילָא גִיט עֶס אַ סְפֶּעצִיעֶלֶען עִידוּד אוּן תּוֹסֶפֶת עוֹז אִין דֶער עֲבוֹדָה אִין גָלוּת;

עַל דֶּרֶךְ זֶה אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן "מַטוֹת", ווִי דָאס אִיז צוּזַאמֶען מִיט "מַסְעֵי", הָאט מֶען דִי נְתִינַת כֹּחַ פוּן תּוֹרָה אַז אִין יֶעדֶען עִנְיָן ווָאס אַ אִיד טוּט בַּעֲבוֹדָתוֹ[מז] בִּזְמַן הַגָּלוּת זָאל זַיְין דֶער תּוֹקֶף פוּן "מַטוֹת" אִין אַן אוֹפֶן פוּן "מַסְעֵי", עִילוּי אַחַר עִילוּי אִין דֶעם תּוֹקֶף פוּן "מַטוֹת"[מח].

אַזוֹי אוֹיךְ אִין דְרִיטְן עִנְיָן פוּן "מַטוֹת": דֶער תּוֹקֶף פוּן שׁוֹרֶשׁ הַנְשָׁמָה, ווָאס ווֶערְט נִתְגַלֶה אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן מַטוֹת, אִיז בְּאוֹפֶן שֶׁל "מַסְעֵי" - אַלְס אַ הֶעכֶערֶער שׁוֹרֶשׁ, בִּיז אַז סוֹף־סוֹף אִיז עֶס אַן עֲלִיָה ווָאס דֶערְגְרֵייכְט צוּ אַ תּוֹקֶף ווָאס אִיז הֶעכֶער פוּנֶעם תּוֹקֶף פוּן שׁוֹרֶשׁ הַנְשָׁמָה:

ווָארוּם דֶער תּוֹקֶף שׁוֹרֶשׁ הַנְשָׁמָה אִיז דָאךְ בִּבְחִינַת גְבוּל; אוּן דוּרְךְ דֶער שְׁלֵימוּת הָעֲבוֹדָה אִין אַן אוֹפֶן פוּן "מַטוֹת" אִין זְמַן הַגָּלוּת, ווֶערְט דִי נְשָׁמָה נִתְעַלָה נָאךְ הֶעכֶער דֶערְפוּן - אִין אֱלֹקוּת ווָאס אִיז בְּלִי גְבוּל - בִּיז

56. *Bamidbar* 9:18, 20, and 23.

57. See *Degel Machaneh Efraim, Parshas Maasei,* which quotes the Baal Shem Tov (as cited in *Likkutei Sichos,* Vol. 4, p. 1083), as teaching that every Jew undergoes 42 journeys throughout his lifetime.

58. Note *Or HaTorah, Bamidbar,* Vol. 4, p. 1302, which states, "There are two dimensions of *Mattos,* one involving ascent from below and one involving descent from above"; consult that source. In the *maamarim* of *Parshas Maasei* in *Likkutei Torah, Bamidbar,* p. 91d ff., and *Or HaTorah, loc. cit.,* pp. 1358, 1365, mention two aspects of *Maasei,* a descent from above and an ascent from below.

Indeed, the soul has the potential to proceed **until it "is absorbed in the body of the King,"**[59] **becoming a single entity, as it were, with G-d's Essence.**[60]

צוּ "לְאִשְׁתַּאֲבָא בְּגוּפָא דְמַלְכָּא"[מט], אַז זִי װֶערְט אֵיין זַאךְ, כִּבְיָכוֹל, מִיט עַצְמוּת[נ].

Maasei, **the reward the soul receives** by becoming "one who progresses," also has an effect on *Mattos*. That reward **does not come at a separate time, but rather is manifest together with** ***Mattos*****. While the soul still finds itself on this material plane, it already has manifest within it this progress and ascent.**

וּלְאִידָךְ אִיז דֶער "מַסְעֵי", דֶער שְׂכַר וַהֲלִיכָה אִין דֶער נְשָׁמָה נִיט אִין אַן אַנְדֶער זְמַן, נָאר עֶס קוּמְט צוּזַאמֶען מִיט "מַטּוֹת"; דָאס הֵייסְט אַז שׁוֹין דֶעמָאלְט, װֶען אַ אִיד גֶעפִינְט זִיךְ דָא לְמַטָּה, טוּט זִיךְ בַּא אִים אוֹיף דִי הֲלִיכָה וַעֲלִיָּה.

The Catalyst for the Fusion of Both Torah Readings

8. Based on the above, it is possible to understand the connection between the two concepts – that specifically when the Torah readings of ***Mattos*** **and** ***Maasei*** **are joined together,** ***Parshas Pinchas*** **(and, at times, as this year, 5738, also** ***Parshas Balak*****) is read during** ***bein hameitzarim*****.**

ח. עַל פִּי זֶה װֶעט מֶען פַארְשְׁטֵיין דִי שַׁיְיכוּת פוּן דִי צְװֵיי עִנְיָנִים, װָאס דַוְקָא װֶען פַּרְשִׁיּוֹת מַטּוֹת וּמַסְעֵי זַיְינֶען מְחוּבָּרוֹת לֵייעֶנְט מֶען אוּן מֶען לֶערְנְט אוֹיךְ פַּרְשַׁת פִּינְחָס אִין בֵּין הַמְּצָרִים (וְלִפְעָמִים - ווִי דִי קְבִיעוּת פוּן הַיְינְטִיקְס יָאר - אוֹיךְ פַּרְשַׁת בָּלָק).

On the surface, the question arises: How is it possible to ask a Jew to stand with the strength and power of ***Mattos*** **in every** phase of his **life-journey**[57] **when that journey involves** so **many variations?** He experiences many different **ascents and descents and changes** – at times, **from one extreme to another.**

װָארוּם לִכְאוֹרָה שְׁטֶעלְט זִיךְ דִי שְׁאֵלָה: ווִי אַזוֹי קֶען מֶען מָאנֶען בַּא אִידְן אַז אִין יֶעדֶער מַסָּע זָאל עֶר שְׁטֵיין מִיטְן תּוֹקֶף וְחוֹזֶק פוּן "מַטּוֹת" - עֶס זַיְינֶען דָאךְ דָא פַארְשִׁידֶענֶע חִילוּקִים אִין דִי מַסָּעוֹת פוּן אַ אִידְן בְּמֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו[מז], שִׁינּוּיִים פוּן עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, בִּיז אַז זֵיי קֶענֶען זַיְין מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה?

At the initial phase of the journey, corresponding to the Jews' **departure from Ramses, when they** first **left Egypt, when** "the Children of Israel **left exultantly before the eyes of all the Egyptians,"**[61] **or** at a phase corresponding to

בִּשְׁלָמָא װֶען מְ'הַאלְט בַּיי "וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס", אַרוֹיסְגֵייעֶנְדִיק פוּן מִצְרַיִם, װָאס אִיז גֶעוֶוען "בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָּל מִצְרָיִם"[נא];

---

59. Cf. *Zohar,* Vol. I, p. 217b. **See** ***Torah Or,*** **p. 9a,** which states that this level is identified with **the ascent** reached through loving G-d **"with all your might," and is attained through the descent to this material plane and** involvement in **the worries of earning a livelihood.**

60. See ***Derech Chayim,*** **p. 38c ff. Note related concepts in** ***Sefer Arachim-Chabad,*** **Vol. 1, the end of p. 333ff.; and also** ***Erech Ahavas HaShem,*** which discusses **the increase brought about by the animal soul. Consult the sources mentioned there.**

See a similar concept in *Likkutei Sichos,* Vol. 15, p. 247ff. (translated in *Selections from Likkutei Sichos, Bereishis,* p. 391ff.), which explains that although the Jewish souls are rooted in G-d's Essence, they still exist as a distinct entity. By carrying out G-d's desire and creating a dwelling place for Him in this world, they become one with the source of that desire, His very Essence.

61. ***Bamidbar*** **33:3.**

the journey which brought the Jews **to Mount Sinai, it is understandable how it is appropriate to demand** that one summon up **the strength necessary to rise higher in his Divine service.**

When, however, one is in a phase comparable to **the journey of Rismah – given that name because of the spies' slander** of *Eretz Yisrael*[62] **– or one comparable to "the plain of Shitim"**[63] **– where the** Jews committed the **sin** of worshiping *Baal **Peor***[64] **– how is it possible to demand that** one proceed further with the inner **strength** described above?

The answer to that question comes from ***Parshas Pinchas:*** **When the strength for** a person's **Divine service stems from his own identity, since** he, like all **people, is limited, it is impossible to demonstrate the** same **strength in every phase of his journey. However, when the strength for his Divine service resembles that of Pinchas,** being **"zealous for** G-d's sake,"[65] **and standing up with actual *mesirus nefesh* before the entire Jewish people,**[66] **he transcends his individual identity** and taps into an unlimited Divine resource. At that point, **the phase where he is found within his** individual **journey makes no difference. He will** continuously **carry out G-d's commandment with unvarying strength.**

From this, it is understood that the perfection of the fusion of the Divine service of *Mattos* and the Divine service of *Maasei* is achieved specifically when *Parshas Pinchas* is also read in the period of *bein hameitzarim.* This is especially true in a year like the present, 5738, **when we not only read about the reward G-d gave Pinchas**

אָדֶער בַּיְים מַסָּע וָואס הָאט גֶעפִירְט צוּם מִדְבַּר סִינַי, קֶען מֶען פַארְשְׁטֵיין, אַז דֶעמָאלְט אִיז מַתְאִים צוּ פַארְלַאנְגֶען דֶעם תּוֹקֶף וָואס מְ'דַארְף נוּצְן אוֹיף צוּ גֵיין נָאךְ הֶעכֶער אִין דֶער עֲבוֹדָה; וִוי קֶען מֶען אָבֶער פָאדֶערְן בַּא אַ אִידְן דֶעם תּוֹקֶף וֶוען עֶר הַאלְט בַּיְים מַסָּע פוּן "רִתְמָה" - "עַל שֵׁם לָשׁוֹן הָרָע שֶׁל מְרַגְּלִים"[נב], אָדֶער אִין "אָבֵל הַשִּׁטִּים"[נג], וָואס אִיז פַארְבּוּנְדְן מִיטְן חֵטְא פוּן פְּעוֹר[נד]?

אוֹיף דֶעם אִיז דֶער עֶנְטְפֶער - פַּרְשַׁת "פִּינְחָס": וֶוען דֶער תּוֹקֶף אִין עֲבוֹדָה אִיז מִצַּד זַיְין אֵייגֶענֶער מְצִיאוּת, וִויבַּאלְד דֶער מֶענְטשׁ אִיז אַ מוּגְבָּל, קֶען דֶערִיבֶּער נִיט זַיְין דֶער תּוֹקֶף בְּכָל הַמַּסָּעוֹת; בְּשַׁעַת אָבֶער זַיְין תּוֹקֶף אִין עֲבוֹדָה אִיז עַל דֶּרֶךְ וִוי בַּא פִּינְחָס'ן - "בְּקַנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי"[נה]: עֶר הָאט זִיךְ אַיְינְגֶעשְׁטֶעלְט מִיט מְסִירַת נֶפֶשׁ בְּפוֹעַל בִּפְנֵי כָּל עַם יִשְׂרָאֵל[נו] - וֶוען בַּיְים אִידְן אִיז דָא אַלְס הַקְדָּמָה דִי תְּנוּעָה פוּן מְסִירַת נֶפֶשׁ בְּפוֹעַל, עֶר גֵייט אַרוֹיס פוּן זַיְין מְצִיאוּת, אִיז דֶעמָאלְט קֵיין חִילוּק נִיטָא בַּיי וָואס פַאר אַ מַסָּע עֶר הַאלְט אוּן עֶר פִירְט דוּרְךְ דֶעם צִוּוּי ה' מִיטְן זֶעלְבְּן תּוֹקֶף.

אוּן דֶערְמִיט אִיז מוּבָן, אַז שְׁלֵימוּת הַחִיבּוּר פוּן (דֶער עֲבוֹדָה פוּן) "מַטּוֹת" מִיט (דֶער עֲבוֹדָה פוּן) "מַסְעֵי" טוּט זִיךְ אוֹיף דַּוְקָא דַאן וֶוען מְ'לֵייעֶנְט אוֹיךְ פַּרְשַׁת פִּינְחָס אִין דֶער זֶעלְבֶּער תְּקוּפָה (בְּבֵין הַמְּצָרִים) [וּבִפְרַט לוֹיט דֶער קְבִיעוּת בְּשָׁנָה זוֹ, וָואס מְ'לֵייעֶנְט נִיט נָאר וֶועגְן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטְנ'ס שְׂכַר

---

62. ***Ibid.*** **33:18,** as described in ***Rashi's*** **commentary on the verse.**

63. ***Ibid.*** **33:49.**

64 ***Ibid.*** **25:1ff.**

65. ***Ibid.*** **25:11.**

66. **See *Likkutei Sichos,*** **Vol. 4, p. 1072ff., Vol.18, pp. 297ff., 320ff., *et al.***

67. **In** our times, ***ikvesa demeshicha,*** the era when ***Mashiach's*** approaching **footsteps** can be heard, **there was revealed the festival of liberation on *Yud-Beis-Yud-Gimmel*** Tam**muz of my revered father-in-law, the Rebbe** Rayatz, **who conducted himself with actual *mesirus nefesh* in every** dimension of his life. This festival serves as **preparation for *bein hameitzarim*** by setting the tone for its transformation. **See *Likkutei Sichos,* Vol. 18, p. 309ff.**

for his actions in *Parshas Pinchas,* **but we also read *Parshas Balak*, whose conclusion describes Pinchas' actions and his self-sacrifice.**[67] **The approach to Divine service he** exemplified **empowers the perfect fusion of** the themes of *Parshas **Mattos*** **and** *Parshas **Maasei.***[68]

פַאר מַעֲשֵׂה פִּינְחָס, נָאר אוֹיךְ פַּרְשַׁת בָּלָק, וָואס בְּסִיּוּמָהּ וֶוערְט דֶערְצֵיילְט אוֹיךְ וֶועגְן מַעֲשֵׂה הַמְּסִירַת נֶפֶשׁ שֶׁלּוֹ][נז], וָואס זַיְין אוֹפֶן הָעֲבוֹדָה אִיז דִי נְתִינַת כֹּחַ אוֹיף הַחִיבּוּר בִּשְׁלֵימוּת פוּן מַטּוֹת וּמַסְעֵי[נח].

A Two-fold Perception

9. A similar question arises regarding the reward[69] the soul receives for carrying out the Divine service implied **by the fusion of** *Parshas **Mattos*** **and** *Parshas Maasei:* **How is it possible for the soul – particularly after its descent into exile (*bein hametzarim*) – to reach *Maasei,* the great strength of the soul, including even a level loftier than the highest source of the soul? Furthermore,** how can **that level shine within the soul as** it is a ***mateh,*** hardened by having to face the challenges of **this physical plane** and, particularly, those of **the era of exile?**

On the surface, the reward the soul receives for carrying out **the Divine service of** "loving G-d **with all your might" that results from its descent to this physical plane and, particularly, in the era of exile,** does not come in this world. To borrow a phrase from our Sages,[70] **"After their passing, they see,"** i.e., the revelations experienced by the soul come only **after** it concludes **its refinement of the body and the animal soul through the Divine service of subduing and transforming** the challenges of material reality. The implication is that these revelations **are not** granted to a person **in his lifetime.**[71] How then can the source of a person's soul shine within him as he faces the struggles of exile?

This question is also answered by *Parshas Pinchas* which is read earlier during *bein hameitzarim.* As long as a person serves G-d within the context of his own identity – even when his Divine service

ט. עַל דֶּרֶךְ זֶה אִיז אוֹיךְ דִי שְׁאֵלָה בַּנּוֹגֵעַ דֶעם חִיבּוּר פוּן מַטּוֹת וּמַסְעֵי אִין דֶעם שְׂכַר: ווִי קֶען דִי נְשָׁמָה - וּבִפְרַט ווִי זִי קוּמְט אַרָאפּ לְמַטָּה אִין דֶעם בֵּין הַמְּצָרִים פוּן גָלוּת - צוּקוּמֶען צוּם עִנְיָן פוּן "מַסְעֵי" - צוּם גוֹדֶל תוֹקֶף הַנְּשָׁמָה אוּן בִּיז ווִי עֶס אִיז הֶעכֶער ווִי סְ'אִיז אִינֶעם שׁוֹרֶשׁ הַנְּשָׁמָה לְמַעְלָה מַעְלָה?

אוּן נָאכְמֶער, אַז דָאס זָאל מֵאִיר זַיְין בַּא דֶער נְשָׁמָה ווִי זִי אִיז בִּבְחִינַת "מַטּוֹת", לְמַטָּה בִּזְמַן הַגָּלוּת?

וְלִכְאוֹרָה, בַּנּוֹגֵעַ דֶעם שְׂכַר פוּן דֶער עֲבוֹדָה פוּן "בְּכָל מְאֹדֶךָ", צוּ וֶועלְכֶער דִי נְשָׁמָה קוּמְט צוּ עַל יְדֵי יְרִידָתָהּ לְמַטָּה, אוּן בִּפְרַט אִין זְמַן הַגָּלוּת, שְׁטֵייט דָאךְ אַז נָאר "בְּמִיתָתָן רוֹאִין" - נָאכְן בִּירוּר פוּן גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן אִתְכַּפְיָא וְאִתְהַפְּכָא - אָבֶּער נִיט בְּחַיֵּיהֶן[נט].

אִיז אוֹיךְ אוֹיף דֶעם דֶער עֶנְטְפֶער - פַּרְשַׁת פִּינְחָס, וָואס מְ'לֵייעֶנְט לִפְנֵי זֶה בְּבֵין הַמְּצָרִים: דָאס אִיז כָּל זְמַן דֶער מֶענְטשׁ אִיז עוֹבֵד ה' מִצַּד זַיְין מְצִיאוּת (ווֶען אֲפִילוּ דִי

68. See also *Likkutei Sichos,* Vol. 4, p. 1075.

69. Here, the Rebbe is referring to the third aspect of *Mattos* and *Maasei* mentioned in the main text.

70. See *Yalkut Shimoni, Vayikra,* sec. 431, *Bamidbar Rabbah,* the end of ch. 14.

71. *Likkutei Torah, Vayikra,* p. 47c-d.

is on the loftiest levels – he is still **self-confined,** acting within **the limits of a created being. When, however, his Divine service is characterized by actual *mesirus nefesh,* something entirely opposite his nature, he transcends** himself, going beyond **the limits of a created being, and even the limits of the soul, as it exists in its ultimate source.** For even at its loftiest source, the soul exists as **an individual entity; it is not G-d's Essence.** However, through *mesirus nefesh,* the soul **becomes one with G-d's Essence –** as it is written, **"The spirit will return to G-d Who granted it."**[72]

Furthermore, **Divine service characterized by actual *mesirus nefesh* brings about the consummate refinement and purification**[73] **of the body and the animal soul.** The challenges of exile evoke such *mesirus nefesh.* **Accordingly,** they enable **the soul – even as it exists enclothed within a body on this material plane in the era of exile – to** perceive and **appreciate the unlimited ascent and progress (*Maasei*) that it achieves through its Divine service.**[74]

עֲבוֹדָה אִיז אִין דִי הֶעכְסְטֶע מַדְרֵיגוֹת, גֵייט עֶר נִיט אַרוֹיס פוּן זִיךְ, פוּן דִי הַגְבָּלוֹת פוּן אַ נִבְרָא); בְּשַׁעַת אָבֶּער זַיְין עֲבוֹדָה אִיז מִתּוֹךְ מְסִירַת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, הֵיפֶךְ הַטֶּבַע לְגַמְרֵי, דֶעמָאלְט גֵייט עֶר אַרוֹיס פוּן גֶדֶר נִבְרָא - אֲפִילוּ פוּן גֶדֶר הַנְּשָׁמָה ווִי זִי אִיז בְּשׁוֹרֶשׁ שָׁרְשָׁהּ, וָואס זִי אִיז פָּארְט אַ מְצִיאוּת אוּן נִיט עַצְמוּת - אוּן זִי וֶוערְט אֵיין זַאךְ, כִּבְיָכוֹל, מִיט עַצְמוּת, "וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר נְתָנָהּ"[ס].

אוּן מִצַּד דֶער עֲבוֹדָה פוּן מְסִירַת נֶפֶשׁ בְּפּוֹעֵל מַמָּשׁ, ווֶוערְט שְׁלֵימוּת הַבִּירוּר וְהַזִּיכּוּךְ[סא] פוּן דֶעם גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, אוּן דֶערְפַאר קֶען בַּיי דֶער נְשָׁמָה אוֹיךְ בְּגוּף דָא לְמַטָּה וּבִזְמַן הַגָּלוּת דֶערְהֶערְט ווֶוערְן דִי עֲלִיָּה וַהֲלִיכָה בְּלִי גְבוּל (מַסְעֵי), צוּ וָואס דִי נְשָׁמָה קוּמְט צוּ עַל יְדֵי עֲבוֹדָתָהּ[סב].

A Purpose Beyond Oneself

10. As mentioned above, there is another unique element manifest when the *parshiyos Mattos* **and** *Maasei* **are joined together; there are times**

יוד. ווִי דֶערְמָאנְט פְּרִיעֶר אִיז דָא נָאךְ אַן עִנְיָן מְיוּחָד וָואס בְּשַׁעַת מַטּוֹת וּמַסְעֵי זַיְינֶען מְחוּבָּרוֹת אִיז דָא לְפְעָמִים

---

72. Cf. *Koheles* 12:7. ***Likkutei Torah, Devarim,*** **p. 71c ff.**

The return to G-d mentioned in this verse **refers to the ascent the soul achieves through its descent to the material plane (*Mattos*), and in particular, in the era of exile.** Through service at such a time, the soul **attains the attribute of a *baal teshuvah,*** **as stated in *Maamarei Admur HaZakein 5562, loc. cit., Or HaTorah, Bamidbar,*** **Vol. 4, p. 1296ff. See also *Likkutei Torah, Bamidbar,* p. 73a, *et al.***

True, even before the souls' descent, they are rooted in G-d's Essence, as our Sages state (see *Rus Rabbah* 2:3), "With whom [did G-d] consult [regarding creation]? With the souls of the *tzadikim.*" Nevertheless, **that applies regarding the level of** G-d's **will concerning which it is relevant to speak about "consultation." However, from the standpoint of G-d's Essence, the Master of the will, the fundamental intent is *teshuvah.* See sec. 5 of the *maamar* entitled *Mayim Rabim,* 5738 (*Likkutei Sichos,* Vol. 20, p. 279; *Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,* Vol. 1, p. 248, footnote 47); the *maamar* entitled *VeShavti BeShalom,* 5738 (*Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat,* Vol. 2, p. 28ff.).**

73. **Note the series of *maamarim* entitled *BeShaah Shehikdimu, 5672,* Vol. 3, p. 1281ff.,** which explains that Divine service characterized by loving G-d "with all your might" contributes an additional measure beyond that of the observance of the *mitzvos.* This unlimited love transforms the animal soul and enables it to become a conduit for revelation.

74. ***Likkutei Torah, Vayikra, loc. cit.,*** states that, "**A radiance [of this ultimate reward can be] appreciated every day. After death – [i.e.,] when refinement is completed – they see....**"

that, like the present year 5738, **the first day of *bein hameitzarim,*** **the Seventeenth of Tammuz, and the last day, Tishah BeAv, fall on *Shabbos*.** In such a year, ***Parshas Balak*** is read on the Seventeenth of Tammuz.

The significance of the above and the link to the previous explanation of the connection between the *parshiyos* ***Mattos*** **and** ***Maasei*** can be clarified as follows: **The fundamental intent of the descent of the soul to this material plane and, in particular, into the era of exile (*Mattos*),** is not for its own sake. **As the Alter Rebbe states in *Tanya*,**[75] **based on *Etz Chayim:*** **"The soul itself does not require correction at all." It descended solely to rectify the body, the animal soul, and "the portion of the world at large designated for it."**

From the above, we can infer that the primary Divine service to be carried out **with the strength and power of *Mattos,*** a staff – **and by implication, the true reward that the Jews will receive,** the fusion of ***Mattos*** **and** ***Maasei*** **in their Divine service on this material plane – does not merely involve the soul's overcoming the concealment and veiling** of G-dliness stemming from **the body, the animal soul, and the darkness of exile.** Were that the case, the Divine service **of the soul and its activity** would be of fundamental importance. **Instead – and primarily** – the soul's purpose is **its Divine service to subdue and transform**[76] **the animal soul and, moreover, the** spiritual **darkness of the world,** including **the darkness of exile** – a challenge **beyond** that involving one's own **animal soul.**

The fundamental concept is that[77] **the strength manifest in the soul in its descent to the material plane, and even the strength that it gains through**

אַ קְבִיעוּת (ווִי דֶעם יָאר) ווָאס דֶער עֶרְשְׁטֶער טָאג פוּן בֵּין הַמְּצָרִים, י״ז תַּמּוּז, (אוּן אַזוֹי אוֹיךְ דֶער לֶעצְטֶער טָאג - תִּשְׁעָה בְּאָב), אִיז חָל בְּשַׁבָּת (פַּרְשַׁת בָּלָק).

דֶער בִּיאוּר בְּזֶה אוּן דִי שַׁיְיכוּת צוּ דֶער פְּרִיעֶרְדִיקֶער הַסְבָּרָה אִין דֶעם חִיבּוּר פוּן מַטוֹת וּמַסְעֵי:

דֶער עִיקַר כַּוָּנָה פוּן יְרִידַת הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה בִּכְלָל, וּבִפְרַט בִּזְמַן הַגָּלוּת, בִּבְחִינַת "מַטּוֹת", אִיז ווִי דֶער אַלְטֶער רֶבִּי זָאגְט אִין תַּנְיָא[סג] (פוּן עֵץ חַיִּים), אַז "הַנְּשָׁמָה עַצְמָהּ אֵינָהּ צְרִיכָה תִּיקּוּן כְּלַל כו'", נָאר יָרְדָה אוֹיף מְתַקֵּן זַיְין דֶעם גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אוּן "חֶלְקָהּ הַשַּׁיָּיךְ לָהּ מִכְּלָלוּת עוֹלָם הַזֶּה". דֶערְפוּן אִיז אוֹיךְ פַארְשְׁטַאנְדִיק, אַז דֶער עִיקַר הָעֲבוֹדָה מִיטְן תּוֹקֶף וְעוֹז פוּן "מַטּוֹת" (וְעַל דֶּרֶךְ זֶה דֶער אֶמֶת'עֶר שְׂכַר ווָאס ווֶערְט בַּא אִידְן - "מַטּוֹת" וּ"מַסְעֵי" אִין דֶער עֲבוֹדָה לְמַטָּה), אִיז נִיט נָאר אִין דֶעם ווָאס דִי נְשָׁמָה אִיז זִיךְ מִתְגַּבֵּר אוֹיף אַלֶע הַעֲלָמוֹת וְהֶסְתֵּרִים פוּן גוּף וְנֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אוּן אוֹיפְן חוֹשֶׁךְ הַגָּלוּת אוּן דִי נְשָׁמָה טוּט - נָאר בְּעִיקָר אִין דֶער עֲבוֹדָה פוּן אִתְכַּפְיָא אוּן אִתְהַפְּכָא[סד] פוּן נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, אוּן נָאכְמֶער - פוּן חוֹשֶׁךְ הָעוֹלָם, אוּן חוֹשֶׁךְ הַגָּלוּת ווָאס אִיז מִחוּץ פוּן נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית;

ווָארוּם[סה] דֶער תּוֹקֶף ווָאס אִיז דָא אִין דֶער נְשָׁמָה בִּירִידָתָהּ לְמַטָּה אוּן אֲפִילוּ דֶער תּוֹקֶף ווָאס טוּט זִיךְ

75. Ch. 37 (p. 48b).

76. See *Torah Or,* pp. 9a, 30b ff. See also *Or HaTorah, Bamidbar, loc. cit.,* pp. 1300, 1302. It can be said that transformation is also alluded to by the word *Mattos* for it implies "rulership and sovereignty"; specifically, a king rules with the power of a staff (see *Or HaTorah, loc. cit.,* p. 1300, which cites verses that illustrate this concept).

77. See the *maamar* entitled *LeRei'ach Shemanecha,* 5706, ch. 6, *et al.* See also *Likkutei Torah, Bamidbar,* p. 91c, and *Sefer HaArachim-Chabad, loc. cit.,* pp. 498ff., 504, and the sources mentioned there.

overcoming the challenges caused by the concealment of G-dliness brought about by **the animal soul and the world at large, is not a true novel development. Since, in its core, the soul is G-dly and inherently derives pleasure from G-dliness,** the fact that it can overcome these challenges is a given. **As such, this** achievement **does not represent consummate progress and ascent (*Maasei*) that** reaches **G-d's Essence.**

However, using the soul's **power (*Mattos*) to subdue and transform the animal soul,** having it do **good – this being inherently opposite its nature –** causing **its entire makeup to be reduced to nothing, and particularly,** working **to transform the darkness of exile, brings about the consummate strength and unlimited ascent of the G-dly soul.** This is a complete realization of loving G-d **"with all your might."**[78] Indeed, **it surpasses even the boundless expression**[79] **of the G-dly soul** itself **because, through** such service, **it becomes one, as it were, with G-d's Essence.**[80]

אִין אִיר אוֹיךְ דוּרְכְן הֶסְתֵּר פוּן נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אוּן וָועלְט, אִיז נִיט קֵיין חִידוּשׁ - וָוארִיבַּאלְד דִי נְשָׁמָה אִיז בְּעֶצֶם אֱלֹקוּת אוּן הָאט בְּעֶצֶם תַּעֲנוּג אִין אֱלֹקוּת - דֶערִיבֶּער טוּט זִיךְ דוּרְךְ דֶעם נִיט אוֹיף דֶער שְׁלֵימוּת'דִיגֶער אוֹפֶן פוּן הֲלִיכָה וַעֲלִיָּה ("מַסְעֵי") אִין עַצְמוּת מַמָּשׁ.

בְּשַׁעַת אָבֶּער מְ'נוּצְט דֶעם עִנְיָן פוּן "מַטּוֹת", דֶער תּוֹקֶף, אוֹיף כּוֹפֶה זַיְין אוּן מְהַפֵּךְ זַיְין לְטוֹב דֶעם נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, וָואס דָאס אִיז הֵיפֶּךְ טִבְעָהּ לְגַמְרֵי, וָואס דוּרְךְ דֶעם וֶוערְט "נִפְסָד כָּל צוּרָתוֹ" פוּן נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית, וּבִפְרַט נָאךְ דוּרְךְ אִתְהַפְּכָא אוֹיךְ פוּן חוֹשֶׁךְ הַגָּלוּת - פּוֹעֵל'ט דָאס אוֹיף דֶעם שְׁלֵימוּת'דִיגֶען תּוֹקֶף וַעֲלִיָּה בְּלִי גְבוּל אוֹיךְ אִין דֶעם נֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית, בְּאוֹפֶן פוּן בְּכָל מְאֹדֶךָ, מֶער אֲפִילוּ פוּן דֶעם מְאֹד פוּן נֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית, וָוארוּם דוּרְכְדֶעם וֶוערְט אַ אִיד אֵיינְס, כִּבְיָכוֹל, מִיט עַצְמוּת[סו].

When Transformation Is Possible

11. Based on the above, we can understand the unique contribution that stems from the fact that **the Seventeenth of Tammuz, the first day of *bein***

יא. לוֹיט דֶעם אִיז מוּבָן דֶער אוֹיפְטוּ אִין דֶעם וָואס י"ז תַּמּוּז, דֶער עֶרְשְׁטֶער

78. There is a twofold implication: The person's Divine service involves loving G-d "with all your might." "All your might" is a translation of *bichol me'odecha,* which is interpreted in *Chassidus* (*Likkutei Torah, Shir HaShirim,* p. 49b, *et. al.*) as referring to a love that transcends all boundaries and limits, including even the natural limits of the G-dly soul. Also, the experience of that love and the boundless satisfaction involved with it constitutes the reward the soul receives for this service.

79. "Boundless expression" is being used as a translation for the word *me'od.* The transformation of the animal soul leads to a more comprehensive expression of the love for G-d, *bichol me'odecha,* "with all your might," than that which is within the inherent potential of the G-dly soul.

80. There is an additional point: The transformation of the material dimensions of existence **fulfills G-d's intent** in creation, His **desire for a dwelling place in the lowest realm** (***Tanya,* the beginning of ch. 36). See the continuation of** the Alter Rebbe's statements **there, "This is what arose in His will, that He derive pleasure from** man **subduing the *sitra achra,* [the forces of evil,] and transforming darkness into light."**) As such, **this pleasure involves His very Essence and unites, as it were,** the one who achieves this purpose **with G-d's Essence.**

By contrast, the *teshuvah* and the inherent **love** for G-d **possessed by the G-dly soul – its attachment to G-d** that continues **even after its descent to this physical world – relates to** the concept that the purpose of creation was to **reveal the perfection of G-d's powers.** This intent relates **only to the revealed levels** of G-dliness, but not to His Essence. Similarly, it can be said that it relates to the heightened spiritual levels attained by the soul in its descent to this world. **(See *Likkutei Sichos,* Vol. 20, pp. 283-284, and footnote 30 there. See** also ***Likkutei Sichos,* Vol. 15, p. 247ff.** (translated in *Selections from Likkutei Sichos, Bereishis,* p. 387ff.) and *Lessons in Basi LeGani, 5710.*

hameitzarim,[81] **falls on *Shabbos Parshas Balak.***

The intent and the ultimate **purpose of *bein hameitzarim*** **is** the realization of G-d's promise, **"I will transform their mourning into celebration,"**[82] i.e., that **the days of fasting themselves will be transformed into** days of **happiness and joy.**[83]

It can be said that this is also alluded to in G-d's showing the Prophet Yirmeyahu an almond branch (*makal shokeid*) to emphasize that **"I am hastening (*shokeid*[84]) to carry out My word."**[85] **Our Sages interpret this as an allusion to *bein hameitzarim*,** which is a 21-day period, **just as the almond takes** only **21 days from the time of its budding until its nuts mature.**[86]

With this allusion, however, **G-d was not only** emphasizing a **negative dimension,** the haste with which He will bring retribution **but,** on the contrary – **and primarily – the ultimate purpose of the** prophecy, as highlighted by **the positive dimension of an almond branch.** In that context, **the Alter Rebbe**[87] **explains the reason for the flowering of Aharon's staff and its production of almonds**[88] **was to serve as a sign of the speed and the power with which Divine beneficence is drawn down to this material plane.**

When the Seventeenth of Tammuz and Tishah BeAv fall on *Shabbos* **– as in the present year,** 5738 **– *Shabbos* causes the postponement of the fasts.**[89] **In addition, *Shabbos* transforms the day** – a day which is part **of *bein hameitzarim***[81] **– into a**

טָאג פוּן בֵּין הַמְּצָרִים[סז], אִיז חָל בְּשַׁבָּת פַּרְשַׁת בָּלָק:

דִי כַּוָּנָה וְתַכְלִית פוּן דִי בֵּין הַמְּצָרִים אִיז, אַז עֶס זָאל זַיְין "וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן", אַז דִי יְמֵי הַתַּעֲנִית גּוּפָא יֵהָפְכוּ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה[סח] -

[וְיֵשׁ לוֹמַר אַז דָאס אִיז אוֹיךְ מְרוּמָּז אִין דֶעם וָואס דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער הָאט דֶעם נָבִיא יִרְמְיָה בַּאווִיזְן אַ "מַקֵּל שָׁקֵד" - ווַיְיל "שׁוֹקֵד אֲנִי עַל דְּבָרִי לַעֲשׂוֹתוֹ"[סט], וָואס דָאס אִיז, ווִי חַזַ"ל זָאגְן, אַ רֶמֶז אוֹיף דִי כ"א יוֹם פוּן בֵּין הַמְּצָרִים, פּוּנְקְט ווִי דִי פְּרִי פוּן שְׁקֵדִים שֶׁ"מִשַּׁעַת חֲנִיטָתוֹ עַד גְּמַר בִּשּׁוּלוֹ עֶשְׂרִים וְאֶחָד יוֹם"[ע];

וָואס דֶערְמִיט אִיז דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער מְרַמֵּז נִיט נָאר דֶעם הֵיפֶּךְ הַטּוֹב, נָאר (בְּעִיקָר) דֶעם מְכֻוָּן פוּן דֶעם עִנְיָן, אַז עֶס זָאל וֶוערְן "מַקֵּל שָׁקֵד" לְמַעַלְיוּתָא - אִין צַד הַטּוֹב - ווִי דֶער אַלְטֶער רֶבִּי[עא] אִיז מְבָאֵר אִין דֶעם עִנְיָן פוּן "פָּרַח מַטֵּה אַהֲרֹן . . וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים", אַז דֶער טַעַם דֶערְפוּן אִיז ווַיְיל דָאס בַּאווַייְזְט אוֹיף דֶער מְהִירוּת וְתוֹקֶף הַהַשְׁפָּעָה לְמַטָּה].

אִיז בְּשַׁעַת י"ז תַּמּוּז (אוּן אוֹיךְ תִּשְׁעָה בְּאָב) זַיְינֶען חָל בְּשַׁבָּת (ווִי דִי קְבִיעוּת פוּן הַיְינְטִיקְן יָאר) אִיז דָאךְ שַׁבָּת דּוֹחֶה אֶת הַתַּעֲנִית[עב], אוּן נוֹסָף לְזֶה אִיז שַׁבָּת מְהַפֵּךְ דֶעם טָאג פוּן בֵּין הַמְּצָרִים[סז] אִין אַ יוֹם

---

81. **Note the** Rabbinic discussion **whether the blessing *Shehechiyanu* may be recited when the Seventeenth of Tammuz falls on *Shabbos.*** (***Magen Avraham*** **551:42;** ***Birchei Yosef*** 551:12; ***S'dei Chemed, Asifas Dinim,*** **the beginning of** ***maareches bein hasmeitzarim; Pe'as HaSadeh, loc. cit.,*** sec. 2.)

82. *Yirmeyahu* 31:12.

83. *Tur, Orach Chayim,* the end **of sec. 580, the end of the laws of communal fast days.**

84. The Hebrew word *shokeid* means both "almond" and "hastening." The almond was given that name because it produces its fruit faster than other trees.

85. *Yirmeyahu* 1:12.

86. ***Rashi*, in his commentary on the above verse; *Koheles Rabbah* on *Koheles* 12:7; *Zohar Chadash, Shir HaShirim*, p. 61c; *Eichah*, p. 93a.**

87. ***Likkutei Torah,*** *Bamidbar,* **the conclusion of *Parshas Korach.***

88. *Bamidbar* 17:23.

89. **Note that when a fast – even the fast of Tishah BeAv – is postponed,** there are certain leniencies regarding **the severity** of its observance. **See *Shulchan Aruch* (*Orach Chayim* 559:9) and the commentaries there.**

day on which there is a *mitzvah* to rejoice[90] and take pleasure, resembling the concept of "transform[ing] their mourning into celebration."[91]

In particular, the above applies since, as a whole, *Shabbos* is associated with **the theme** of transformation. **Thus, while commenting on the phrase,[92] "A psalm, a song for the *Shabbos*** day," ***Toras Kohanim*[93] explains** that *Shabbos* alludes to the era when **"harmful animals will be nullified (*lehashbis*)[94] from the world." And the *Tzemach Tzedek*[95] explains that the ultimate concept of *Shabbos* is** not that **the harmful animals** will be destroyed, but that they **will be transformed into good.**

This is comparable to the state of *Shabbos* at the beginning of creation. Then, such transformation **was manifest in an actual physical sense;** for example, the night was as bright as day. **As our Sages state,[96]** at the end of the week of creation, **"The light shone for 36 hours."[97] In other words, in its most complete sense, *Shabbos* brings about the transformation of *bein hameitzarim* in a revealed manner. In its perfect state – as it was visibly manifest at the beginning of creation – *Shabbos*[98] transforms the darkness of night to day;** as it is written, **"Night will shine as day."[99]** This is **the** direct **opposite of exile and *bein hameitzarim*, which transform day into night.[100]**

Consequently, it follows that when the Seventeenth of Tammuz – the very beginning of *bein*

וָואס "מִצְוָה לְשַׂמְּחוֹ[עג] וּלְעַנְּגוֹ", עַל דֶּרֶךְ ווִי דֶער עִנְיָן וְהָפַכְתִּי אֶבְלָם לְשָׂשׂוֹן[עד].

וּבִפְרַט אַז דָאס אִיז דֶער תּוֹכֶן פוּן יוֹם הַשַּׁבָּת בִּכְלַל, ווִי עֶס שְׁטֵייט אִין תּוֹרַת כֹּהֲנִים[עה] אוֹיף מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת[עו] - "לְמַשְׁבִּית מַזִּיקִים מִן הָעוֹלָם", אוּן ווִי דֶער צֶמַח צֶדֶק[עז] אִיז דָאס מְבַאֵר, אַז שְׁלֵימוּת עִנְיַן הַשַּׁבָּת אִיז אַז מ'אִיז מְהַפֵּךְ דִי מַזִּיקִים לְטוֹב;

וָואס מֵעֵין זֶה אִיז גֶעווֶען בְּשַׁבָּת בִּתְחִלַּת הַבְּרִיאָה, בִּיז אַז דָאס אִיז גֶעווֶען בְּגַשְׁמִיּוּת מַמָּשׁ, ווִי חֲזַ"ל זָאגְן[עח] "ל"ו שָׁעוֹת שִׁמְּשָׁה אוֹתָהּ הָאוֹרָה".

דָאס הֵייסְט אַז שַׁבָּת בִּשְׁלֵימוּתָהּ טוּט אוֹיף בְּגָלוּי דֶעם עִנְיַן הָאִתְהַפְּכָא פוּן דִי בֵּין הַמְּצָרִים, ווָארוּם עִנְיַן שְׁלֵימוּת הַשַּׁבָּת[עט] (ווִי עֶס אִיז גֶעווֶען בְּגָלוּי בִּתְחִלַּת הַבְּרִיאָה) אִיז צוּ מְהַפֵּךְ זַיְין דֶעם חוֹשֶׁךְ הַלַּיְלָה לְאוֹר - "וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר", הֵיפֶּךְ עִנְיַן הַגָּלוּת אוּן בֵּין הַמְּצָרִים וָואס אִיז מְהַפֵּךְ יוֹם לְלַיְלָה[פ] -

וּבְמֵילָא קוּמְט אוֹיס, אַז בְּשַׁעַת י"ז בְּתַמּוּז (בַּאלְד בַּיְים אָנְהֵייבּ פוּן

90. ***Sifri, Bamidbar*** **10:10. See *Likkutei Sichos,* Vol. 4, p. 1090, footnote 31.**

91. **The *Selichos* prayers recited on the Seventeenth of Tammuz include the prayer to "transform"** the day **"for us to happiness and rejoicing."**

The Rebbe Rayatz (***Sefer HaSichos 5700,*** **p. 157**) related that **in 5640, the Seventeenth of Tammuz fell – like this year 5738** (the year the *sichah* was originally published) – **on *Shabbos*** and the Rebbe Maharash commented that since the fast is postponed, **"May it be postponed completely."** After sharing those words, **the Rebbe Rayatz continued, "And may it be transformed into happiness and rejoicing."** See *Likkutei Sichos,* Vol. 33, p. 156 ff., where this adage is explained.

92. ***Tehillim*** **92:1.**

93. ***Toras Kohanim*** **on *Vayikra*** **26:6; *Yalkut Shimoni, Vayikra,*** **sec. 672.**

94. The root letters of this word are the same as those of *Shabbos.*

95. ***Or HaTorah*** **(*Yahel Or*) to *Tehillim,*** **pp. 328ff., 630ff.**

96. ***Talmud Yerushalmi, Berachos*** **8:5; *Bereishis Rabbah*** **11:2, 12:6.**

97. Twelve hours during the day on Friday, twelve hours of that night, and twelve hours of *Shabbos* day. That *Shabbos*, the night was as day.

98. **See *Likkutei Sichos,* Vol. 17, p. 59ff., and the sources mentioned there.**

99. Cf. *Tehillim* 139:12.

100. **See *Shir HaShirim Rabbah*** **(3:1) and *Zohar,* Vol. III, p. 67b,** which state that **night is an analogy for exile.**

hameitzarim – **falls on** *Shabbos*, **the cure is being prepared before the wound of** *bein hameitzarim*. *Shabbos* **transforms these days at the very outset. This facilitates a person's Divine service of** *bein hameitzarim* **– the Divine service of** *Mattos* **and** that of *Maasei* **and their fusion, as explained above – transforming the animal soul and the exile.**

דִי בֵּין הַמְּצָרִים) אִיז חָל בְּשַׁבָּת, טוּט זִיךְ אוֹיף דֶער עִנְיָן פוּן מַקְדִּים רְפוּאָה לְמַכָּה פוּן בֵּין הַמְּצָרִים - עֶס אִיז מְהַפֵּךְ דִי יָמִים גְלַייך בִּתְחִלָּתָן;

אוּן דָאס מַאכְט לַייכְטֶער דִי עֲבוֹדַת הָאָדָם אִין דִי בֵּין הַמְּצָרִים, דִי עֲבוֹדָה פוּן "מַטּוֹת" אוּן "מַסְעֵי" אוּן ווִי זֵיי זַיינֶען בְּיַחַד, כַּנַ"ל, אִין דֶעם אִתְהַפְּכָא פוּן נֶפֶשׁ הַבַּהֲמִית אוּן גָלוּת.

Catalysts for Redemption

12. Similar concepts apply with regard to the Torah portion read on the Seventeenth of Tammuz, *Parshas Balak*. **Its content** centers on **the blessings of Bilaam, which were** delivered because, **"G-d your L-rd did not desire to listen to Bilaam and G-d your L-rd transformed the curse into a blessing for you."[101] The novel** and unique dimensions **of these** blessings **involve not only the transformation of a curse into a blessing, but especially** the fact **that this came about through Bilaam. He was the one who corresponded to Moshe in the realm of evil; that is to say, he was the very antithesis of holiness.[102]**

Furthermore, the conclusion of his prophecy concerns the End of Days, the Ultimate Redemption through *Mashiach*, **as** *Rambam* **explains.[103]** At that time, *Mashiach* **will lead the Jews out of exile and from** *bein hameitzarim* **entirely.**

When all these factors occur concurrently – the *parshiyos* of *Mattos* **and** *Maasei* **are combined and, as a result,** *Parshas Pinchas* **is also read during** the *bein hameitzarim* period. Also, of **special significance is that this year**

יב. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה אִיז מִצַּד דִי פַּרְשָׁה בַּתּוֹרָה, פַּרְשַׁת בָּלָק, ווָאס אִיר תּוֹכֶן זַיינֶען דִי בְּרָכוֹת פוּן בִּלְעָם, ווֶעלְכֶע זַיינֶען אוֹיךְ גֶעווֶען בְּאוֹפֶן פוּן "וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֶיךָ לִשְׁמוֹעַ אֶל בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ ה' אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה"[פא].

ווָאס דֶער אוֹיפְטוּ דֶערְבַּיי אִיז גֶעווֶען, נִיט נָאר דֶער עֶצֶם עִנְיָן פוּן "וַיַּהֲפֹךְ ה' אֱלֹקֶיךָ לְךָ אֶת הַקְּלָלָה לִבְרָכָה", נָאר ווָאס דָאס אִיז גֶעווֶען דַוְקָא דוּרְךְ בִּלְעָם'ן ווָאס אִיז דֶער לְעוּמַּת זֶה פוּן מֹשֶׁה, דָאס הֵייסְט דֶער תַּכְלִית הַהֵיפֶךְ פוּן קְדוּשָּׁה[פב].

נָאכְמֶער: דֶער סִיּוּם פוּן זַיין נְבוּאָה אִיז גֶעווֶען בַּנּוֹגֵעַ "אַחֲרִית הַיָּמִים", ווֶעגְן דֶער גְאוּלָּה דוּרְךְ מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ (ווִי דֶער רַמְבַּ"ם אִיז מְבַאֵר[פג]), ווָאס ווֶעט אַרוֹיסְנֶעמֶען אִידְן פוּן דֶעם גָלוּת פוּן בֵּין הַמְּצָרִים לְגַמְרֵי.

אוּן בְּשַׁעַת דִי אַלֶע עִנְיָנִים קוּמֶען צוּזַאמֶען: מַטּוֹת וּמַסְעֵי זַיינֶען מְחוּבָּרִים, וּבְמֵילָא לֵייעֶנְט מֶען אוֹיךְ פַּרְשַׁת פִּינְחָס אִין בֵּין הַמְּצָרִים, אוּן בִּפְרַט אִין דֶער קְבִיעוּת פוּן

101. *Devarim* 23:6.

102. See the lengthy explanation in *Shelah, Parshas Balak,* p. 362a ff.

103. *Hilchos Melachim* 11:1, explained in *Likkutei Sichos,* Vol. 18, p. 271ff., translated on p. 355, above.

הַיְינְטִיקְן יָאר, אַז הַתְחָלַת יְמֵי הַמְּצָרִים אִיז בְּשַׁבָּת אוּן מֶען לֵייעֶנְט פַּרְשַׁת בָּלָק - אִיז דָאס נָאכְמֶער מְמַהֵר דֶעם "יֵהָפְכוּ יָמִים אֵלּוּ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה", אַז פוּן דֶעם מַקֵּל שָׁקֵד זָאל וֶוערְן דִי שְׁקִידָה לְטוֹבָה, שְׁקִידַת הַגְּאוּלָּה, עֶס זָאל זַיְין דִי "שָׁקַדְתִּי לְהַכְנִיס בָּנַי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִיַּד"[פד],

בְּשַׁעְתָּא חֲדָא וּבְרִגְעָא חֲדָא זָאל זַיְין דִי גְאוּלָּה עַל יְדֵי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים.

(משיחות שבת פ׳ מטות־מסעי, תשכ״ט, תשל״ג, תשל״ה, ש״פ פינחס תשל״ז)

5738, **the beginning of** ***bein hameitzarim*** **falls on** ***Shabbos,*** **and** ***Parshas Balak*** **is read** that day – together, they combine to **speed the transformation of these days into days of rejoicing and happiness.** This will enable **the almond branch to be transformed into a sign of haste for goodness, quickening** the advent of **the Ultimate Redemption,** as occurred in the time of the Exodus when G-d **"hastened to bring** His children (the Jews) **into** ***Eretz Yisrael*** **immediately."**[104] May this cause **the Ultimate Redemption led by** ***Mashiach*** **to be manifest in this physical world immediately, with a single** Divine **act.**

104. ***Eichah Rabbah, Pesichta,*** **sec. 20.**

א) חלק תורה שבכתב ריש פרשת וישב (רצז, א).

ב) ראה של"ה שם ריש פרשתנו (שסו, א) "פרשיות שלשה אלה מטות ומסעי ודברים הם תמיד בשבתות שבין המצרים על כן בדיבור א׳ כו׳", ועיין שם ע"ב ואילך. וראה לקו"ש ח"ט ע׳ 61 הערה 3 (וראה גם הערה 4 שם) - דהשייכות נרמזת גם בלשון הטור או"ח סתכ"ח.

ג) גם מודגשת השייכות דפרשת פינחס (שקורין בבין המצרים ברוב השנים, כדלקמן בפנים) ומטות שבהן מדובר שמשה מת* ויהושע מכניס את ישראל לארץ ישראל (פינחס כז, יז ואילך. מטות לא, ב ואילך ובפירוש רש"י) - והרי זה היה סיבת החורבן והגלות, כי אם משה היה מכניסן לארץ ישראל לא היה נחרב בית המקדש לעולם ולא היה עוד גלות ושעבוד מלכיות (שער התשובה (לאדמו"ר האמצעי) ח"ב חינוך בתחילתו. אור התורה ואתחנן ע׳ סה. צג ואילך. ושם נסמן).

*) ולהעיר ממאמר רז"ל (ראש השנה יח, ב) "שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו", "קשה לפני הקב"ה יותר כו׳ מחורבן בית המקדש" (איכה רבה א, ט). ובנוגע לפרשת מסעי – הרי שם (לג, לח־ט) הוא עיקר מקום הסיפור דמיתת אהרן – ראה לקו"ש ח"ח ע׳ 198. וראה כלי יקר שם, מט. לקו"ש חי"ח ע׳ 411.

ד) לב, ח ואילך.

ה) ועוד ועיקר: "בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ (בסיבת המרגלים) כו׳ ויבכו העם כו׳ אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות" וזה היתה הסיבה לזה שתשעה באב "חרב הבית בראשונה כו׳ ובשני׳ דתניא מגלגלין כו׳ חובה ליום חייב" (תענית כט, א). שהיה "יום חייב" מצד הבכיה של המרגלים.

ו) תנחומא מסעי ג. במדבר רבה פכ"ג, ג.

ז) ובפרט בפנימיות הענינים - ראה בארוכה לקו"ש חי"ח ע׳ 393 (ס"ה וס"ז) ואילך (ושם נסמן). וראה לקמן הערה טז.

ח) לה, יא ואילך (וראה שם, ואו).

ט) וכן כללות ענין החורבן והגלות הוא מפני חטאינו שענינו "שפיכת דם וחיות אדם דקדושה באדם דקליפה" (לקוטי תורה במדבר יג, ג. ובכמה מקומות), ולאידך הגלות הוא גם כפרה - דוגמת ערי מקלט (מכות ב, ב. ועוד).

י) שם שסו, ב.

יא) ועל פי פנימיות הענינים, הצורך בענין הנדרים - אף שאיתא בירושלמי (נדרים פ"ט ה"א) "דייך מה שאסרה לך התורה" - הוא מחמת ירידת האדם (ראה לקוטי תורה מטות פד, סע"ב. ובכמה מקומות), על דרך הגזירות וסייגים שנתוספו לאחר החורבן (בית ראשון) דוקא (ראה לקו"ש ח"ד ע׳ 1076).

יב) וראה גם במסכת תענית שלו דרוש לפרשת מטות ומסעי (רז, סע"א ואילך).

יב*) להעיר מהמבואר בכמה מקומות דגולה בתוספת א׳ - גאולה (ויקרא רבה ס"פ לב. לקוטי תורה בהעלותך לה, ג. ועוד).

יג) להעיר שגם כפשוטו: בפרשיות אלו (פינחס מטות ומסעי) מדובר על־דבר חלוקת הארץ (פינחס כו, נג ואילך. מסעי לד, יז ואילך) ירושת הארץ, גבולות הארץ (מסעי לג, נא ואילך), כבוש הארץ, "נחלץ חושים גו׳" (מטות לב, יז ואילך).

יד) וגם תשעה באב שחל בשבת אוכל בשר ושותה יין בסעודה המפסקת ומעלה על שולחנו ואפילו כסעודת שלמה כעת מלכותו - שולחן ערוך או"ח סתקנ"ב ס"י. ובמגן אברהם שם סקי"ג.

טו) טור או"ח (ושו"ע אדמו"ר הזקן) סרמ"ב ובנושאי כלי השו"ע. ושם נסמן.

טז) ראה אור התורה נ"ך ח"ב ע׳ א׳צז: ג׳ שבועות בין המצרים בזמן כמו מדבר

במקום ומקדים רפואה ג' שבתות שבהן. ובכל שבת ז' שבתות* נמצא ו' פעמים ז' על ידי זה מכניעים המדבר מ"ב כו' (היינו: המ"ב מסעות במדבר, כבלקוטי תורה ריש פרשת מסעי).

*) ואולי צ"ל "ב' שבתות" (וכבלקוטי תורה בהר מא, א). ועל פי זה "ו' פעמים" היינו ב' שבתות בכל הג' שבתות הוא "וא"ו", "ז"" הוא ז' ימי השבוע (שבכל ימי השבוע מאיר מב' שבחות שבכל שבת).

יז) ראה בהנ"ל לקו"ש ח"ד ע' 1090 ואילך. ושם נסמן.

יח) ישעי' א, כז.

יט) לקוטי תורה דברים א, סע"ב ואילך.

כ) ראה איכה רבה א, כג: הקדים ישעי' ורפאן.

כ*) זכרי' ח, יט.

כא) וכן בנוגע לפרשיות פינחס ובלק - ראה לקמן בפנים ס"ח־ט. סי"א־ב.

כב) ראה תשובות מהר"ם מינץ סי' פה בפרשיות מחוברות: הוי כמו חד סידרא לאותו שבת. וראה להלן שם. ולהעיר ממנהג ישראל (שתורה הוא) דקורין לב' סדרות מחוברות "פרשת..." (ולא "פרשיות...").

כג) להעיר מדגול מרבבה לאו"ח סי' קלה ס"ב "כי כל יום השבת הוא זמן קריאה". והחיד"א בשו"ת חיים שאל ח"ב סי' ט"ז פליג. וראה שערי אפרים שער ז' בסופו ובפתחי שערים שם סקל"א בסופו, חילוק בין לפני מנחה ולאחר מנחה. ובאור החמה לזח"ב (רו, ב) ד"ה והרח"ו בסופו. ולהעיר מספר ברכת הבית שער מד, סי"ב, דאם היו ב' סדרות מחוברין ולא קראו רק אחד מהם אם נזכרו קודם שיצאו מבית הכנסת אף לאחר שהתפללו מוסף חוזר וקורא כל הסדרה בברכה לפניה ולאחריה כו'.

כד) כן הוא מנהג תימן (נעתק בכתר תורה תאג'. ירושלים תשכ"ד). אבל המנהג בכמה מקומות (ראה הערה הבאה) שרביעי מחבר שתי הפרשיות.
[ועל פי מה שכתוב במגן אברהם או"ח סי' רפב סקט"ז בסופו (ובלבושי שרד שם) סבירא ליה להלבוש שם ס"ד שאין א' צריך לחבר שתי הסדרות. וראה גם מנחת אלעזר קונטרס שירי מנחה לסי' סו. אבל באליה רבה או"ח שם סק"ט כתב דגם הלבוש סבירא ליה דא' יחבר הסדרות "והשגת המגן אברהם בזה הוא לחנם". וראה מחזיק ברכה להחיד"א או"ח שם אות ז' ואילך].

כה) תשובות מהר"ם מינץ שם (חלקה הובא במגן אברהם סקל"ה סק"ד). שו"ת דבר שמואל סי' פו. מגן אברהם או"ח סי' רפ"ב סוף סקט"ז. פרי מגדים (משבצות זהב) ר"ס רפב. שערי אפרים שם סכ"א. ערוך השולחן שם סי"ב.

כו) ויתירה מזה: כולהו ז' גברי כחד חשיבי* דהא בזמן התלמוד** הראשון מברך לפניה והאחרון לאחריה (מגן אברהם או"ח ר"ס רפב. וראה שו"ע אדמו"ר הזקן שם ס"ג) - הרי נמצא שהיה ברכה אחת לב' הפרשיות.

*) וראה אור החמה לזהר (שמפרש המגן אברהם) שם ד"ה ורזא.

**) כן הוא במגן אברהם. ולהלן במגן אברהם שם סק"א "גם בזמן התלמוד היה כל אחד מברך". אבל בשו"ע אדמו"ר הזקן שם "בזמן חכמי המשנה שלא היו כל העולים כו' מברכים אלא ראשון כו'". ובהמשך הסעיף "בזמן חכמי הגמרא היו נוהגים כבר לברך כל אחד ואחד כו'". וכן משמע במקור הדברים – תשב"ץ ח"ב סוף סימן ע (ובמגן אברהם לא נחית לבאר החילוק). וראה שו"ת הצמח צדק או"ח סי' לה. ועוד. ואין כאן מקומו.

כז) ראה זח"ב שם (הובא במגן אברהם שם בתחילת הסימן, עיין שם): אסיר ליה למאן דקארי באורייתא למפסק פרשתא או אפילו מלה חדא אלא באתר דפסק משה פרשתא לעמא קדישא, יפסיק, ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא* דא בפרשתא דשבתא אחרא, רזא דא כו' ואמרי אנא משבת פלוני כו', עיין שם בארוכה. וראה אור החמה שם ד"ה ישוי כו'.

*) וראה תנחומא תשא ג: וכן משה למד תורה לישראל כו' ונתן להם סדרי תורה ופרשיות שקוראים בהם בכל שבת. ולהעיר מאור זרוע הלכות שבת סי' מה.

כח) זהר בכמה מקומות (מדרש הנעלם בזח"א קד, ב. ח"ב שם. תקוני זהר תקון י"ג (כט, ריש ע"ב)). סידור הרס"ג - קריאת התורה. ספר האורה לרש"י הלכות ספר תורה סי' עג.

כט) ובפרט בעניננו - פרשיות מטות ומסעי - שברוב השנים הן מחוברות, ורק בב' קביעות בלבד (ודמעוברות) הוי נפרדות - ראה הלוחות* שבטור או"ח לאחרי הלכות ראש חדש.

*) ראה על־דבר לוחות אלה – פרי חדש לאו"ח הלכות ראש חדש. שו"ת אבני נזר חלק או"ח סשט"ו. חתם סופר ח"ו סי' לה. קורות חשבון העבור ע' קסג ואילך (ושם (ע' קסד): שבכתב־יד של הטורים באוקספורד 702 ובפריז 422 נמצאו באמת לוחות הקביעות בכ"ב שורות וכו'), והלואי שבהוצאות הטור הבאות יתוקנו הטעויות סופרים.
לאחר זמן הראני חכם א' הספר שארית יוסף (שאלוניקי. שכ"ח) שער ז', וזה לשונו שם (בתחילתו): וגם לוח . . כפי סדר . . בעל הטורים ז"ל . . לולי שנפלו בו טעות הסופרים והמדפיסים . . (ומביא כמה דוגמאות. ומסיים) והשמר לך ושמור נפשך מאד אל תסמוך ואל תשען על סימני הי"ג מחזורים שנדפסו עד הנה כו'.

ל) ולהעיר ממאמר רז"ל (בראשית רבה פי"ב, ג. שמות רבה פ"ל, ג. ושם נסמן. הובא בפירוש רש"י ריש פרשת משפטים) "כל מקום שנאמר אלה (כבפרשת מסעי) פסל את הראשונים ואלה מוסיף כו'".
ולהעיר, שבהתירוצים להתאים מספר ג"ן סדרים לזה שבפועל הם נ"ד - לא מצינו שימנו מטות ומסעי לפרשה אחת - ראה אור החמה לזהר שם ד"ה והרח"ו. ניצוצי אורות לזח"ב שם. דבש לפי מערכת פ' אות ג'. וראה סידור הרס"ג שם. ספר האורה שם. בהנסמן בנצוצי זהר.

לא) לדוגמא: ויקהל פקודי, תזריע ומצורע, חוקת ובלק, נצבים וילך. וגם בפרשיות אחרי וקדושים הרי בשתיהם נאמרה פרשת עריות. ועל דרך זה מצינו בהשאר. ואין כאן מקומו.

לב) ראה שער היחוד והאמונה פ"א. אור תורה להרב המגיד בראשית ד, סע"ב ואילך. לקוטי אמרים סרמ"ד.

לג) ראה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך.

לד) ב"סדר תפלות" להרמב"ם "ראשי המטות" "אלה מסעי". ועל דרך זה בספר האורה שם (ובפירוש רש"י על התורה חקת כ, א "אלה מסעי"). וכן בטור או"ח סתכ"ח "ראשי המטות"*.

אבל מנהג ישראל (בדורות האחרונים) דהשם - "מטות", "מסעי", כבפנים. וראה לקמן הערה מד.

*) בתוספות ד"ה קללות מגילה לא, סע"ב "(שאלו בבית המדרש של רבינו נסים..) מטות מסעי" וכן הוא במרדכי שם "פרשת מטות ומסעי" אבל ברא"ש שם פ"ד סוף ס"י "(שאלו לרב נסים גאון..) ראשי המטות ומסעי".

לה) בהבא לקמן - ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ע' רלז ואילך (וראה גם ע' רמג). הגהות להמאמר באור התורה מטות ע' א'רצד ואילך. וראה אור התורה בשלח ס"ע תטו. המשך תער"ב ח"א ס"ע שכב ואילך.

לה*) תקס"ב שם (ע' רלח).

לו) להעיר משל"ה (שבהערה יב) דרך כלל יש רמז בפרשיות הללו מטות ומסעי על ענין הנשמה, עיין שם.

לז) ראה לקוטי תורה שלח ד"ה ועתה יגדל (לח, ד), בלק ד"ה מי מנה (סז, ד)*. וראה גם תורה אור ל, סע"א ואילך. לקוטי תורה מסעי צא, ג־ד. סה"מ תקס"ב ע' קיז ואילך.

*) באור התורה שם (ע' א'רצו. וראה תקס"ב שם): ירידה זו (דמטות) צורך עליה והיינו שעל ידי זה תהיה בבחינת בעל תשובה כו'. וממשיך שם "ועיין מה שכתוב בד"ה ועתה יגדל נא שבעודם למעלה היו בבחינת עומדים כו' ועל ידי ירידתן בגוף נעשו בחינת מהלכים כו' בבחינות בכל מאדך כו' וכמו שכתוב בד"ה מי מנה", והיינו המאמרים בלקוטי תורה הנ"ל.

לח) ראה אור התורה בשלח ע' תיז. אור התורה מטות ע' א'ש.

לט) ראה לקוטי תורה ריש פרשת ראה. קונטרס לימוד החסידות ס"ג. וש"נ.

מ) ראה לקוטי תורה דרושי מסעי.

מא) ראה אור התורה תצא ע' תתק וע' תתקי. וראה ד"ה כי עמך ה'ש"ת בתחלתו. ובכמה מקומות.

מב) בהבא לקמן - ראה לקוטי תורה ברכה צח, ב. אור התורה מסעי ע' א'שנח. א'שסה. ד"ה קול דודי תש"ט פ"ב ואילך. פי"א ואילך. ועוד.

מב*) אבות פ"ה מ"ה.

מג) חגיגה בתחלתה, ושם נסמן. וראה אור התורה וירא קג, ב ואילך.

מד) על פי הנ"ל אולי יש לומר שלכן דוקא בדורות האחרונים נקבע השם (במנהג ישראל) "מטות", ולא "ראשי המטות" (כברמב"ם וטור) - כדלעיל הערה לד - כי בדורות האחרונים דוקא, כאשר חושך והעלם הגלות נתגבר ביותר, הרי על פי תורה נתגלה ונפעל אז אצל כל אחד ואחד מישראל בחינת "מטות" בכל ג' העניינים שבפנים: הנשמה (לפי ראות עיני בשר) נפרדת מדביקותה, ההכרח לתוקף העבודה, השכר (גילוי בחינת "מטות", תוקף שבנשמה) - ולא רק אצל "ראשי המטות". ולהעיר מלקו"ש ח"ז ע' 103 ואילך לענין החילוק דשם פרשת מצורע בדורות הראשונים ודורות האחרונים.

מה) אבל ההוראה דקביעות שנה זו היא גם לכל השנים, גם כשהן נפרדרת (ובפרט דברוב השנים הן מחוברות כנ"ל), ועל דרך ההוראות דחג הפסח שהן לכל ימות השנה, וכיוצא בזה. וכמדובר כמה פעמים.

מו) בהעלותך ט, יח. כ, כג.

מז) ראה דגל מחנה אפרים פרשת מסעי בשם הבעל שם טוב (הובא בלקו"ש ח"ד ע' 1083) דיש מ"ב מסעות במשך שני חייו דכל אחד ואחד.

מח) להעיר מאור התורה מטות ע' א'שב "יש ב' בחינות מטות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה", עיין שם. ובדרושים דמסעי בלקוטי תורה (צא, ד ואילך) ואור התורה (ע' א'שנח. א'שסה) ב' בחינות במסעי, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה.

מט) ראה תורה אור (ט, א) - העליה דבכל מאדך הנעשה על ידי הירידה למטה ועל ידי טרדות הפרנסה.

נ) ראה דרך חיים לח, סע"ג ואילך. ולהעיר על דרך כל הנ"ל מספר הערכים־חב"ד ח"א ס"ע תלג ואילך. ערך אהבת ה' - ההוספה שבה ע"י נה"ב, ושם נסמן.

נא) מסעי לג, ג.

נב) שם, יח ובפירוש רש"י.

נג) שם, מט.

נד) בלק כה, א ואילך.

נה) פינחס כה, יא.

נו) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1072 ואילך. חי"ח ע' 297 ואילך. 320 ואילך. ועוד.

נז) ובעקבתא דמשיחא נתגלה גם חג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר בי"ב־י"ג תמוז (שהנהגתו היתה באופן של מסירת נפש בפועל על כל צעד ושעל) כהכנה לבין המצרים - ראה לקו"ש חי"ח ע' 309 ואילך.

נח) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1075.

נט) לקוטי תורה בחוקותי מז, ג־ד.

ס) לקוטי תורה ריש פרשת האזינו [והרי זהו העילוי הנעשה על ידי הירידה למטה בבחינת "מטות" (ובפרט בזמן הגלות) שנעשה בבחינת בעל תשובה כבספר מאמרי תקס"ב ואור התורה שבהערה לה], וראה גם לקוטי תורה בלק עג, סע"א. ובכמה מקומות.

ואף שגם לפני ירידתם מושרשים בעצמות כמאמר רז"ל (ראה רות רבה פ"ב, ג) במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים, הרי זהו מצד בחינת הרצון שבו שייך ענין ההמלכה, מה שאין כן מצד עצמותו יתברך בעל הרצון, עיקר הכוונה הוא בתשובה דוקא. וראה ד"ה מים רבים תשל"ח ס"ה (לקו"ש ח"כ ע' 279. סה"מ מלוקט - ח"א ע' רעו) והערה 47. ד"ה ושבתי בשלום תשל"ח (סה"מ מלוקט - ח"ב ע' קסח ואילך).

סא) להעיר מהמשך תער"ב ח"ג ע' א'רפא ואילך.

סב) ובלקוטי תורה בחוקותי שם "הארה מזה יוכל להיות בכל יום ובמיתתן אחר שנברר הכל רואין כו'".

סג) פל"ז (מח, ב).

סד) ראה תורה אור ט, א. ל, ב ואילך. וראה אור התורה מטות שם (ע' א'ש. א'שב). ויש לומר שגם האתהפכא נרמזת ב"מטות" שהוא "לשון השתררות וממשלה" (אור התורה שם ע' א'ש).

סה) ראה ד"ה לריח שמניך תש"ו פ"ו. ועוד. וראה לקוטי תורה מסעי צא, ג. ספר הערכים־חב"ד שם ע' תצח ואילך. ע' תקד. ושם נסמן.

סו) נוסף לזה: מכיון שבאתהפכא דוקא נשלמת הכוונה שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים [תניא ריש פל"ו. וראה שם בהמשך לזה "שכך עלה ברצונו יתברך להיות נחת רוח לפניו יתברך כד אתכפיא סטרא אחרא ואתהפכא חשוכא לנהורא"] - שתענוג זה הוא בעצמותו - הרי על ידי זה מתיחד, כביכול, עם עצמותו.

מה שאין כן התשובה והאהבה בנפש האלקית שגם בירידתה למטה היא דבוקה באלקות - הוא דוגמת ענין לגלות שלימות כוחותיו יתברך שהוא רק בבחינת הגילויים (ראה לקו"ש ח"כ ע' 284 הערה 30. וראה שם

בפנים ע׳ 4־283). וראה לקו״ש חט״ו ע׳ 247 ואילך.

סז) להעיר מהדיעות אם מברכין שהחיינו כשחל י״ז תמוז בשבת - מגן אברהם או״ח סי׳ תקנא סקמ״ב. ברכי יוסף שם אות יא. שדי חמד אסיפת דינים מערכת בין המצרים בתחלתה. ובפאת השדה שם אות ב׳.

סח) ירמי׳ לא, יב. טור או״ח סוף הלכות תענית (סוף סימן תקפ).

סט) ירמי׳ א, יא־יב.

ע) רש״י שם. קהלת רבה על הפסוק (יב, ז) וישב העפר. זוהר חדש שיר השירים (סא, ג). איכה (צג, א).

עא) לקוטי תורה סוף פרשת קרח.

עב) ולהעיר דתענית שנדחה (גם דתשעה באב) אינו חמור כולי האי - ראה שו״ע או״ח סי׳ תקנט ס״ט ובנושאי כלים שם.

עג) ספרי בהעלותך י, יוד. וראה לקו״ש ח״ד ע׳ 1090 הערה 31.

עד) בסליחות לי״ז תמוז "הפך לנו לשמחה ולששון". ובסה״ש ה׳ש״ת ס״ע 157 (בהמשך להקביעות (דתר״מ) כבשנה זו (תשל״ח) שחל בשבת): זאָל נדחה ווערן באמת ויהפך לששון ולשמחה.

עה) בחוקותי כו, ו. ובילקוט שמעוני שם רמז תערב.

עו) תהלים צב, א.

עז) אור התורה (יהל אור) לתהלים ע׳ שכח ואילך. ס״ע תרל ואילך.

עח) ירושלמי ברכות פ״ח ה״ה. בראשית רבה פי״א, ב. פי״ב, ו.

עט) ראה לקו״ש חי״ז ע׳ 59 ואילך, ושם נסמן.

פ) ראה שיר השירים רבה (פ״ג, א). זח״ג (סז, ריש ע״ב), דהגלות נמשל ללילה.

פא) תצא כג, ו.

פב) ראה בארוכה של״ה פרשת בלק (שסב, א ואילך).

פג) הלכות מלכים פי״א ה״א. נתבאר בלקו״ש חי״ח ע׳ 271 ואילך.

פד) פתיחתא דאיכה רבה כ.

SICHOS IN ENGLISH